

VYSOKÁ ŠKOLÁ BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Leasing v České republice

Leasing in the Czech Republic

Student: Pavla Válková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Chalúpková

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Pavla Válková**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Leasing v České republice**
Leasing in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Vývoj leasingového trhu v České republice
3. Finanční leasing versus operativní leasing
4. Analýza pořízení stroje formou finančního leasingu a formou operativního leasingu
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

VALACH, Josef. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 468 s. ISBN 80-86929-01-9.

VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi – praktický průvodce*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 128 s. ISBN 978-80-247-2923-7.

VYCHOPEŇ, Jiří. *Finanční leasing z účetního a daňového pohledu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, Praha. 2011. ISBN 978-80-7357-590-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Chalúpková**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že

jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohu č. 3 a Přílohu č. 4, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

Pavla Válková

V Ostravě dne 10. 5. 2012

.....*Válková Pavla*.....

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	VÝVOJ LEASINGOVÉHO TRHU V ČESKÉ REPUBLICE	7
2.1	Historie leasingu.....	7
2.2	Obecná charakteristika leasingového financování	8
2.2.1	Druhy leasingových operací.....	8
2.2.2	Výhody a nevýhody leasingu	9
2.2.3	Cena leasingu, leasingový koeficient, leasingová splátka a akontace ..	11
2.3	Leasing v číslech.....	15
2.4	Úloha leasingových společností v ČR.....	17
2.4.1	Česká leasingová a finanční asociace	17
3	FINANČNÍ LEASING VERSUS OPERATIVNÍ LEASING.....	19
3.1	Finanční leasing	19
3.1.1	Charakteristika finančního leasingu	19
3.1.2	Právní úprava finančního leasingu.....	21
3.1.3	Zachycení v účetnictví nájemce leasingu.....	21
3.1.4	Daňové aspekty finančního leasingu	22
3.1.5	Daň z přidané hodnoty ve finančním leasingu	26
3.2	Operativní leasing	27
3.2.1	Charakteristika operativního leasingu	27
3.2.2	Právní úprava operativního leasingu.....	28
3.2.3	Zachycení v účetnictví nájemce operativního leasingu	29
3.2.4	Daňové aspekty operativního leasingu	30
3.2.5	Daň z přidané hodnoty v operativním leasingu	31
4	ANALÝZA POŘÍZENÍ STROJE FORMOU FINANČNÍHO LEASINGU A OPERATIVNÍHO LEASINGU.....	33
4.1	Charakteristika leasingové společnosti IKB Leasing ČR s.r.o.	33
4.2	Nabídka finančního leasingu	34
4.3	Nabídka operativního leasingu.....	35
4.4	Komparace finančního a operativního leasingu	37
4.4.1	Porovnání obou typů leasingu v závislosti na výši leasingové splátky ..	37
4.4.2	Porovnání obou typů leasingu z pohledu účetního	46

4.4.3	Porovnání obou typů leasingu z daňového pohledu	53
4.4.4	Porovnání obou typů leasingu z pohledu daně z přidané hodnoty	58
5	ZÁVĚR.....	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM ZKRATEK	63
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Leasing je dnes jedním z běžně využívaných nástrojů tržní ekonomiky. Podporuje ekonomický rozvoj a napomáhá začínajícím podnikatelům při jejich ekonomických aktivitách. V dnešní době jsou firmy, bez ohledu na svou velikost, nuceny hledat úspory všude, kde je to možné. V mnoha případech, pořízení majetku z vlastních zdrojů či na úvěr je pro firmy dost nevýhodné nebo nereálné. Leasing je tedy, pro některé společnosti, jedinou možností, jak získat předměty, které jsou pro jejich podnikatelskou činnost nezbytné.

Na financování pomocí leasingu podnikatelé oceňují zejména jeho dostupnost. Naopak negativní stránkou je fakt, že nájemce věc, za kterou platí a kterou využívá nevlastní.

Na současném leasingovém trhu je nabízeno mnoho druhů leasingů, z nichž k nejznámějším patří finanční a operativní. V České republice je více v povědomí spíše leasing finanční, ale postupem času si své příznivce začíná získávat i leasing operativní. U finančního leasingu musí dojít po skončení leasingové smlouvy k odkupu předmětu. Naopak u operativního leasingu odkup být uskutečněn nemusí (ve většině případů je předmět vrácen leasingové společnosti).

Cílem bakalářské práce je přiblížit rozdíly mezi finančním leasingem a operativním leasingem a jejich vzájemná komparace. Při zpracování bakalářské práce byla použita metoda komparace a analýzy.

Práce je rozdělena do tří stěžejních kapitol. Na začátku bakalářské práce bude pozornost zaměřena na historii leasingu v České republice, jeho jednotlivé druhy a také na Finanční a leasingovou asociaci, která sdružuje leasingové společnosti.

Druhá kapitola je věnována dvěma základním typům leasingu – finančnímu a operativnímu leasingu. Následně budou porovnány z hlediska jejich vlastností, právní úpravy v České republice, účetního zachycení v průběhu a po skončení leasingu u nájemce a také z hlediska jejich účetních a daňových aspektů.

V poslední části práce budou aplikovány získané teoretické znalosti při analýze pořízení stroje formou finančního a operativního leasingu na modelové firmě, zhodnoceny získané výsledky a doporučení.

2 Vývoj leasingového trhu v České republice

Leasing¹ již dnes působí jako rovnocenný konkurent ostatním finančním možnostem, zajišťující užívání či pořízení majetku, a to jak pro podnikatelské či spotřebitelské potřeby. [15]

2.1 Historie leasingu

K hromadnému rozšiřování leasingu došlo v 50. letech v USA a dále se přemístil do zemí západní Evropy. I když nepochybně, podstata pronájmu byla známá již od vzniku civilizované lidské společnosti, tak dnešní pojetí má speciální rysy a reálné formy. K uzavření prvních leasingových obchodů a smluv, ale jen ve velmi malém množství, došlo již před rokem 1989. [3,7]

„Podmínky pro rozvoj domácího leasingu byly vytvořeny až v souvislosti s politickými a ekonomickými změnami po listopadu 1989. Zakládání prvních obchodních společností specializovaných na poskytování leasingu, prudký nárůst počtu a celkové hodnoty jejich operací, podstatné zvyšování objemu jejich leasingového portfolia i rozšiřování spektra nabízených leasingových produktů byly důsledkem ekonomické transformace i jejím významným projevem.“²

Podnětem pro růst poptávky po leasingových službách v počátcích přeměny naší ekonomiky byly i výhody týkající se daní, především možnost odepsat majetek už během období leasingu. Další výhodou a také důvodem rostoucí poptávky po leasingu byly mírnější nároky na opatření povinností leasingových nájemců v komparaci s průběhem při poskytování úvěru. [3,7]

Mezi komodity, které byly nejčastěji pronajímány leasingem, patřily zejména počítače, kancelářské vybavení a osobní automobily. V České republice převažovaly smlouvy uzavírané na kratší období, které většinou nepřesáhlo dané minimum 2 let.

K značnému vývoji nedošlo v oblasti leasingu nemovitostí. Kvůli nepřítomnosti daňového zvýhodnění ve formě zkrácených odpisů snižovala větší prosazení leasingu nemovitostí hodně dlouhá odpisová doba nemovitostí. [8]

¹ „Pojem leasing pochází z anglického slova „lease“ znamenající pronájem, respektive smlouvu o pronájmu.“ [10]

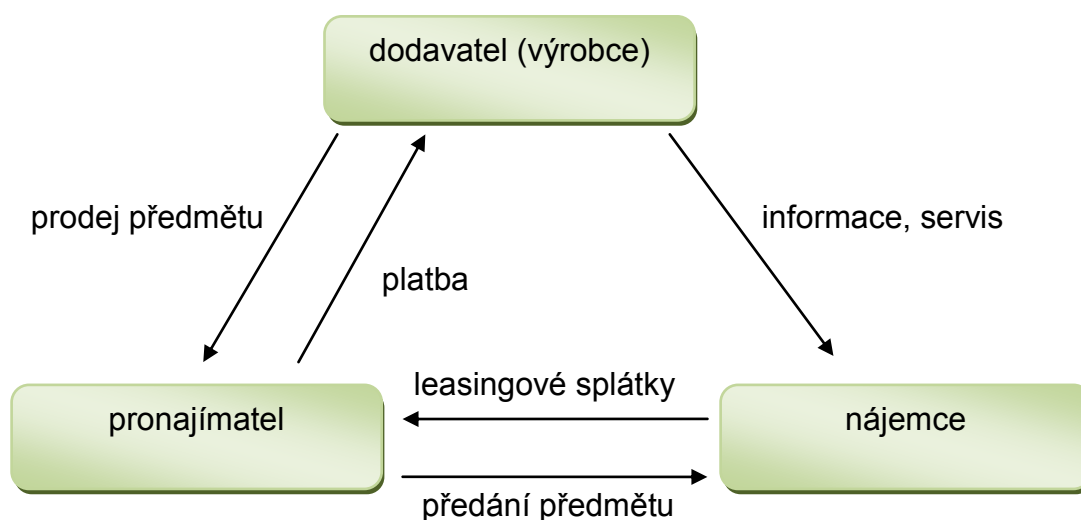
² PULZ, Jiří a kolektiv. *Leasing v teorii a praxi*. Praha: Grada, 1993. 256 s. ISBN 80-7169-021-X.

2.2 Obecná charakteristika leasingového financování

Leasing je z právního hlediska charakterizován jako nájemní vztah mezi nájemcem a pronajímatelem (leasingovou společností), v rámci kterého za předem stanovenou úplatu leasingové společnosti může nájemce danou věc užívat. [3,7]

Mezi hlavní subjekty leasingové operace, kromě nájemce a pronajímatele řadíme ještě výrobce. Leasingová společnost uzavře kupní smlouvu s výrobcem a předmět se dostává do vlastnictví leasingové společnosti, která ho potom poskytne nájemci k pronájmu na základně leasingové smlouvy (viz Schéma 2.1). Pronajatý majetek je po celou dobu nájmu ve vlastnictví pronajímatele, tzn., že on ho eviduje a odpisuje. [3,7]

Schéma 2.1 Vzájemné vztahy subjektů leasingové operace

Zdroj: [7]

2.2.1 Druhy leasingových operací

Leasing můžeme třídit podle různých hledisek:

a) z hlediska majetkoprávních vztahů na začátku a na konci nájemní smlouvy

- **finanční,**
- **operativní.**

Odlišují se od sebe zejména délkou pronájmu a přechodem vlastnictví k předmětu na konci leasingové smlouvy. V třetí kapitole bakalářské práce je jim věnována detailní pozornost. [10]

b) podle místa původu

- **domácí leasing** - kdy na leasingových trzích jsou poskytovány produkty hlavně domácího (vnitrostátního) leasingu. Leasingová společnosti i příjemce leasingu mají sídlo na území jednoho státu, a proto leasingové splátky neodtékají přes hranice. Předmět leasingu však může být dopraven ze zahraničí,
- **přeshraniční leasing** - kde subjekty leasingové operace mají sídlo na odlišném území států. [1]

c) podle zůstatkové hodnoty předmětu

- **leasing s plnou amortizací** - u něho je charakteristické, že smluvené prvotní období je shodné s ekonomickou životností majetku. Splátky jsou tak vysoké, aby úplně pokryly náklady na pořízení majetku a ještě poskytly předem stanovený zisk leasingové společnosti. Zůstatková hodnota předmětu na konci leasingu je velice malá nebo nulová. Ve smlouvě je dohodnuto, jak bude naloženo s majetkem po skončení leasingu (zůstane u nájemce nebo se vrátí leasingové společnosti). Poskytovatel leasingu nemá v plánu, aby byl majetek dále využíván, [10]
- **leasing s částečnou amortizací (leasing se zůstatkovou cenou)** - náklady na pořízení majetku a průběh leasingu nejsou v prvotním leasingovém období zaplacený. Leasingová společnosti musí po ukončení leasingu najít způsob, co provést s ještě ne plně odepsaným majetkem. Mezi jeho možnosti řešení patří např. prodloužení splatnosti smlouvy s nájemcem, prodej majetku nájemci za dohodnutou cenu, která musí být blízká zůstatkové hodnotě nebo prodej třetí osobě. [10]

2.2.2 Výhody a nevýhody leasingu

Každá společnost by měla při úvahách o financování zvážit všechny „klady a zápory“, které s sebou každá forma financování přináší. Tedy ani leasing není výjimkou.

Výhody leasingu:

- podnikatel při pořízování předmětu nepotřebuje velký obnos finančních prostředků, neboť splácí nájemné průběžně pravidelnými splátkami a volné peněžní prostředky může použít k jiným účelům,
- má možnost, při splnění podmínek daných Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP), zahrnout leasingové splátky mezi daňově uznatelné náklady, a tím si snížit základ daně z příjmů,
- je splácen v předem dohodnutých splátkách, které jsou pevně stanovené. Tím poskytuje možnost jasné kalkulace odpovídajících nákladů. Výše, frekvence splátek i délka leasingového období jsou upraveny skutečným možnostem podnikatele,
- pro nájemce je vyřízení leasingové smlouvy časově méně náročnější, než vyjednat dlouhodobé zajištění úvěru,
- leasingová firma nese riziko nárůstu úrokových nákladů, což znamená, že ne všechny leasingové společnosti mají ve smlouvách ujednáno zvýšení nájemného při růstu úrokové sazby,
- závazek z leasingu se neprojeví v rozvaze podniku, účtuje se o něm pouze v podrozvahové evidenci, a proto leasing z účetního hlediska neznamena zvýšení zadluženosti podniku,
- služby, které poskytuje leasingová společnost - patří mezi ně např. pojištění předmětu leasingu, kdy pronajímatel z důvodu spolupráce s pojišťovnou může získat výhodnější sazby pojištění předmětu. [1,2,3]

Nevýhody leasingu:

- ve většině případů je dražší než financování pomocí úvěru,
- nájemce ztrácí výhodu uplatnění daňových odpisů, neboť předmět po skončení leasingové smlouvy získá téměř nebo úplně odepsaný,
- předmět leasingu se stane majetkem nájemce až po skončení nájemní smlouvy, má omezená užívací práva,
- jestliže se pronajímatel dostane do finanční tísně nebo dokonce až bankrotu, nájemce je povinen vrátit věc leasingové společnosti, a potom jedná o vyrovnání,
- v případě odcizení nebo zničení předmětu (pokud pojišťovna neudělí náhradu v plné výši) je toto riziko zaplacení přeneseno na nájemce. [1,4]

2.2.3 Cena leasingu, leasingový koeficient, leasingová splátka a akontace

Cena leasingu

Při zvažování, zda při pořízení majetku využít leasingové financování, je rozhodování závislé zejména na výši leasingové ceny a leasingových splátkách. Leasingová cena zahrnuje pořizovací cenu majetku, leasingovou marži pronajímatele (leasingové společnosti) a ostatní náklady leasingové společnosti související s pronajatým předmětem (např. úroky z úvěru, který si pronajímatel bere na pořízení majetku, poplatky bankám za vedení úvěrových účtů atd). [4]

Součástí leasingové ceny může být i provize, udělovaná leasingovou společností výrobcí či provize za sjednání pojištění najatého předmětu. Za jistých předpokladů může leasingová cena ještě růst o tzv. rekapitalizaci (leasingová společnost musí poskytnout zálohu dodavateli na pořízení majetku), nebo klesat o tzv. dekapitalizaci (např. nájemce smluvně uděluje dopředu zálohu na odkupní cenu). Součet jednotlivých leasingových splátek nám pak dá celkovou výši leasingové ceny. [10]

Cena u finančního a operativního pronájmu má skoro stejné složky. U obou forem leasingu zahrnuje sumu za podíl na pořizovací ceně majetku, sumu za služby poskytované leasingovou společností (např. režijní náklady, úrok z úvěru, zisk leasingové společnosti) a také DPH u pronajímatele, který je plátcem. [4]

U operativního leasingu se vyskytuje pár odlišností. Postupně splácené nájemné uhradí jen část pořizovací ceny majetku a platby za služby leasingové společnosti mohou obsahovat i částky za opravy, údržbu, pojištění, doplňkové vybavení apod. [4]

Leasingové společnosti mají mnoho možností, jak určit leasingovou cenu. Působí na ně zejména následující faktory:

- pořizovací cena,
- cena bez DPH,
- úvěrové procento refinancujícího zdroje pro danou leasingovou operaci,
- interval splátek,
- délka leasingové operace,
- pojištění předmětu leasingu atd.

Úroková sazba má vliv na určení leasingové ceny. Jsou dvě možnosti, jak můžeme úrokovou sazbu stanovit:

- pohyblivé úrokové sazby – leasingové splátky berou v potaz úrokové sazby určené ČNB a vzniklý rozdíl je pak dorovnán čtvrtletně nebo v poslední splátce,
- fixní úrokové sazby – k datu sepsání smlouvy se vymezí stálá úroková sazba a zpravidla se do ceny započte přírážka za případné riziko leasingové společnosti týkající se pohybu úrokové sazby na trhu. [4]

Leasingový koeficient

V leasingových smlouvách je mnohdy uveden pojem **tzv. leasingový koeficient**³. Leasingový koeficient nám říká, o kolik je leasingová cena pronajatého předmětu vyšší vzhledem k pořizovací ceně. Jinými slovy o jakou částku majetek přeplatíme. Výše tohoto koeficientu tak může sloužit firmám jako zásadní (ne však jediné) rozhodovací kritérium pro posouzení návrhů jednotlivých leasingových společností. [10]

$$\text{Leasingový koeficient} = \frac{\text{celková cena leasingu (CCL)}}{\text{pořizovací cena (PC)}} \quad (2.1)$$

Pro výpočet leasingové koeficientu musíme znát celkovou cenu leasingu. Celková cena leasingu se vypočte:

$$\text{CCL} = 1.ZS + \sum LS + KC \quad (2.2)$$

CCL = celková cena leasingu

1.ZS = první zvýšená splátka

LS = leasingová splátka

KC = kupní cena

Zdroj: [10]

³ Pokud leasingové splátky v sobě zahrnují i pojištění předmětu, tak toto pojištění se do výpočtu koeficientu nezahrnuje.

Leasingová splátka

Leasingové splátky je nutné stanovit tak, aby leasingové společnosti pokryly pořizovací cenu majetku, úrok z úvěru na refinancování a její leasingovou marži. Leasingová cena je zpravidla placena v pravidelných splátkách. Interval splácení může být měsíční, čtvrtletní nebo roční. [10]

Charakter leasingových splátek může být fixní nebo variabilní. Fixní splátky jsou po celou dobu leasingové operace ve stejné výši, naopak variabilní splátky jsou závislé na tzv. referenční sazbě, která když se odchýlí od stanovené tolerance leasingovou společností, dojde k novému přepočtu leasingových splátek. Tyto nově přepočtené splátky se účtuje do období, ke kterému náleží. Jestliže tato dohoda není ujednána ve smlouvě a leasingová společnost tyto dopady změn referenčních sazeb účtuje až na konci období, je třeba je časově rozlišit na veškerou dobu trvání leasingu (tzn. nutno přepočítat jednotlivé splátky od zahájení leasingové operace). [1]

Akontace

Akontace (mimořádná splátka, první zvýšená splátka) představuje platbu, která je zaplacená nejpozději v den podpisu smlouvy nebo převzetí předmětu leasingu, před začátkem platby řádných splátek. Zpravidla je určena procentem z pořizovací ceny předmětu (0% - 70%). Výši akontace si vybírá nájemce a její výše ovlivňuje běžné splátky.

Určité riziko je pod pojmem akontace ukryto z pohledu DZP, neboť zákon tento pojem nezná. Pokud není ve smlouvě pojem akontace blíže vysvětlen, může nastat problém při posuzování daňové uznatelnosti. [11]

Ne všechny platby jsou akontací v pravém slova smyslu. První platba po uzavření smlouvy může mít tři hlavní podoby:

- akontace – první zvýšená splátka (nejčastější případ),
- záloha na kupní cenu,
- záloha na splátky nájemného. [11]

U **první zvýšené splátky** je potřeba tuto splátku časově rozlišit u nájemce pomocí účtu 381 – *Náklady příštích období*, u pronajímatele pomocí účtu 384 – *Výnosy příštích období*. Daňově uznatelným nákladem je poměrná část

celkového nájemného v daném zdaňovacím období. Tabulka 2.1 uvádí účtování akontace při pronájmu stroje u nájemce. Pro zjednodušení je abstrahováno od daně z přidané hodnoty (DPH). [8,11]

Tab. 2.1 Účtování akontace u nájemce

Účetní operace	MD	D
1. Zaúčtování předmětu (stroje) do podrozvahové evidence	75x	75x
2. Zaplacení první zvýšené splátky z bankovního účtu	381	221
3. Zaplacení obvyklých splátek	518	221
4. Převod poměrné části první zvýšené splátky do nákladů	518	381
5. Vyřazení předmětu (stroje) z evidence	75x	75x

Zdroj: [9]

Pokud se jedná o **zálohu na kupní cenu**, tak tuto zálohu nelze převádět do nákladů v průběhu leasingové smlouvy. V tomto případě se jedná o klasickou zálohu na pořízení investiční majetku a podle toho o ní účtujeme. Tato platba je daňově neuznatelná. Záloha na kupní cenu vstupuje do pořizovací ceny získaného majetku a daňový základ ovlivní až v okamžiku odepisování. Následující tabulka 2.2 uvádí účtování akontace při pronájmu stroje u nájemce. Pro zjednodušení je abstrahováno od DPH. [8,11]

Tab. 2.2 Účtování akontace u nájemce

Účetní operace	MD	D
1. Úhrada zálohy leasingové společnosti z BÚ	052	221
2. Faktura za nájemné	518	321
3. Úhrada řádných splátek z BÚ	321	221
4. Převod stroje při skončení leasingové smlouvy	042	321
5. Zúčtování zálohy na kupní cenu	321	052
6. Převzetí stroje do účetní evidence	022	042

Zdroj: [1,10]

Záloha na splátky nájemného se zúčtuje v pravidelných splátkách do jednotlivých řádných splátek nájemného po dobu trvání pronájmu. Následující

tabulka 2.3 uvádí účtování akontace při pronájmu stroje u nájemce. Pro zjednodušení je opět abstrahováno od DPH. [8,11]

Tab. 2.3 Účtování akontace u nájemce

Účetní operace	MD	D
1. Úhrada zálohy na splátky nájemného z BÚ	314	221
2. Faktura za nájemné	518	321
3. Zúčtování zálohy	321	314
4. Platba řádných splátek z BÚ	321	221
5. Nákup stroje	042	321
6. Zařazení stroje do užívání	022	042

Zdroj: [1,10]

2.3 Leasing v číslech

„I přes postupný pokles tempa ekonomického růstu v roce 2011, snižování meziročního růstu průmyslové výroby a téměř nulového růstu investic, byly v loňském roce leasingem movitých věcí předány do užívání stroje, zařízení a dopravní prostředky v souhrnu pořizovacích cen přes 45,6 mld. korun, což je meziroční růst o 1, 8 % u největších patnácti společností České leasingové a finanční asociace (ČLFA).“⁴

V minulých letech převládal v České republice finanční leasing nad leasingem operativním. Je to zřejmé z údajů České leasingové a finanční asociace (viz Tab. 2.4).

V posledních letech však dochází k výraznému růstu podílu operativního leasingu⁵, roste i úvěrové financování. Na druhé straně finanční leasing zaznamenává výrazný propad. Hlavním mezníkem je rok 2009, kdy byla zavedena povinnost, že leasingová smlouva u finančního leasingu smlouva musí trvat nejméně tak dlouho, jak dlouho se odepisuje předmět leasingu. Důvody, díky kterým byl finanční leasing oblíbený především mezi podnikateli, ustupují do pozadí. [12,17]

⁴ Zprávy o stavu a vývoji nebankovního leasingového, úvěrového a factoringového trhu v ČR [online]. [2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=64>

Tab. 2.4 Objemy leasingových operací členů ČLFA v ČR (v mil. Kč)

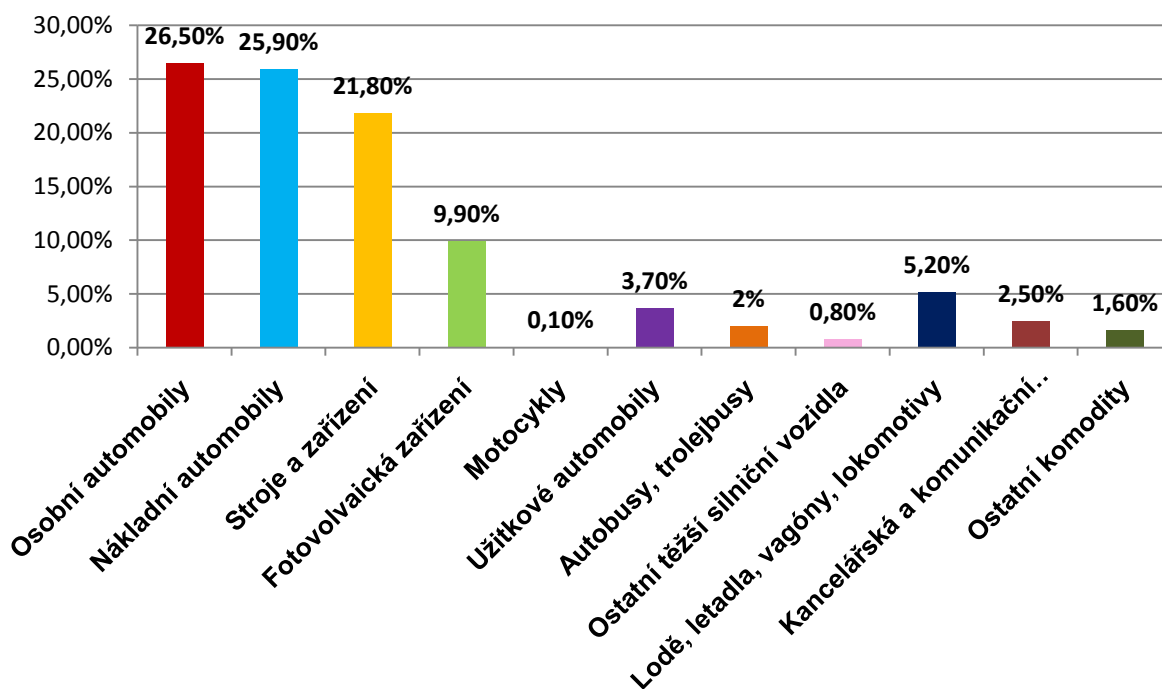
Druh leasingu	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Finanční leasing	81 520	91 663	92 847	94 685	88 831	88 367
Operativní leasing	2 974	4 237	4 126	4 605	7 725	12 133

Zdroj: [14]

Z větší části leasingových smluv je leasing tvořen leasingem movitých předmětů, i když v posledních letech roste i podíl leasingu nemovitostí.

Česká leasingová a finanční instituce potvrzuje, že na prvním místě, co se týká leasingových smluv v ČR, u movitých komodit převažují osobní automobily a nákladní automobily. Další značnou položku tvoří leasing strojů a zařízení. (viz Graf 2.1). [7]

Graf 2.1 Zaměření leasingu movitých věcí členů ČLFA v r. 2011 podle komodit

Zdroj: [14]

2.4 Úloha leasingových společností v ČR

„Na leasingovém trhu dnes působí velké množství leasingových subjektů, lišící se cílem, zaměřením komodit, ekonomickými podmínkami, způsobem a cenou pořízení zdrojů pro refinancování leasingu.“⁶

Po leasingových společnostech v České republice není vyžadována k provozování činnosti zvláštní licence. Leasing se neřídí Zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách, nýbrž na základě Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání je považován za živnost volnou. Leasingové společnosti se tedy musí řídit stejnými nařízeními jako ostatní podnikatelé. Jakákoliv obchodní společnost nebo fyzická osoba (FO) na základě živnostenského oprávnění může vystupovat jako poskytovatel leasingu. Naopak bankovní instituce mají povolení k provozování leasingových operací přímo ze zákona o bankách. [5]

2.4.1 Česká leasingová a finanční asociace

„Rozvoj domácího leasingu na počátku 90. let vedl k potřebě vytvoření centra, které by bylo schopné definovat, koordinovat a prosazovat společné zájmy firem zabývajících se operacemi finančního a operativního leasingu. Jednalo se i o perspektivnější potřebu vytvářet podmínky pro využívání možností leasingu, o potřebu šířit potřebné znalosti o výhodách leasingu, zajišťovat potřebné informace a rozborů. Bylo zapotřebí se zabývat i výměnou poznatků a zkušeností mezi leasingovými společnostmi.“⁷

Uvedené potřeby vedly k tomu, že v r. 1991 byla založena Asociace leasingových společností ČSFR. Od září 1992 začala Asociace působit jako samostatné sdružení českého leasingu pod názvem Asociace leasingových společností ČR. V dalších letech se postupně věnovala i dalším nebankovním finančním produktům a jejími členy se postupně stávaly i poskytovatelé spotřebitelských úvěrů. Právě proto došlo 24. ledna 2005 ke změně jejího názvu na Česká leasingová a finanční asociace, které lépe odpovídalo okruhu jejím činnostem. [13]

⁶ PULZ, Jiří. *Výkladový slovník leasingu*. 1.vyd. Praha: Grada, 1995. 58 s. ISBN 80-7169-093-7.

⁷ BENDA, Václav. *Leasing v praxi: právní, účetní a daňové postupy včetně příkladů*. 3. vyd. Praha: Polygon, 2006. 344 s. ISBN 80-7273-132-7.

Mezi hlavní činnosti této asociace především patří:

- účastní se na tvorbě právních předpisů, které souvisejí s nebankovními finančními produkty a s postavením společností nabízejících leasing, spotřebitelské úvěry či splátkový prodej,
- pomáhá svým členům při interpretaci a použití platných právních ustanovení,
- prosazuje dodržování etických zásad jednání svých členů,
- vede seznam rozhodců, kteří rozhodují v případě sporů,
- poskytuje údaje o svých členech zájemcům o leasing či úvěr,
- zastupuje své členy ve spojitosti se zahraničními sdruženími.⁸ [13]

⁸ Slouží k tomu především její členství v Evropské federaci leasingových asociací (LEASEUROPE)

3 Finanční leasing versus operativní leasing

Následující kapitola je zaměřena na dva hlavní druhy leasingu a to na finanční (FL) a operativní (OL). Hlavní pozornost je zaměřena především na věci, kterými se od sebe odlišují, tzn. na jejich vlastnosti, jejich zakotvení v českém právu, účetní a daňové souvislosti.

3.1 Finanční leasing

Finanční leasing patří v České republice k nejrozšířenější verzi leasingu. [3]

3.1.1 Charakteristika finančního leasingu

U finančního leasingu se jedná o dlouhodobý pronájem majetku a je určen (na rozdíl od operativního leasingu) k trvalému opatření daného majetku formou splátek. Leasingová společnost přesouvá na příjemce některá rizika (např. riziko poškození předmětu či poklesu jeho tržní hodnoty) nebo výnosy spojené s užíváním předmětu. [1,10]

Délka leasingu je shodná s délkou životnosti pronajímaného majetku a leasingové splátky pokrývají pořizovací cenu pronajatého zařízení a ziskovou marži pronajímatele. Minimální dobu trvání finančního leasingu většinou určí daňové předpisy. Leasingovou smlouvu nelze za normálních okolností vypovědět.

Kromě finančních služeb pronajímatel žádné další neumožňuje, proto servis, opravu, údržbu, pojištění hradí nájemce na své náklady. [1]

V rámci finančního leasingu můžeme rozlišovat ještě další typy leasingu:

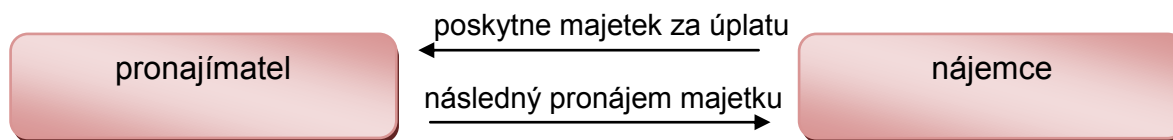
- přímý finanční leasing,
- nepřímý (zpětný) leasing,
- úvěrovaný leasing (leverage).

U **přímého finančního leasingu** nájemce vymezí majetek, který požaduje. Leasingová společnost vytvoří podmínky leasingu, obstará majetek od výrobce a potom na principu leasingové smlouvy pronajme majetek nájemci, který začne splácet leasingové splátky (viz Schéma 2.1).

Při **nepřímém finančním leasingu** firma poskytne za úplatu majetek leasingové společnosti a ta ho následně pronajme zpět původní firmě. Výhodnost

této podoby leasingu spočívá v tom, že firma obdrží finance z prodeje majetku, které má možnost reinvestovat, případně si ponechat ke zvýšení své likvidity. [10]

Schéma 3.1 Nepřímý finanční leasing

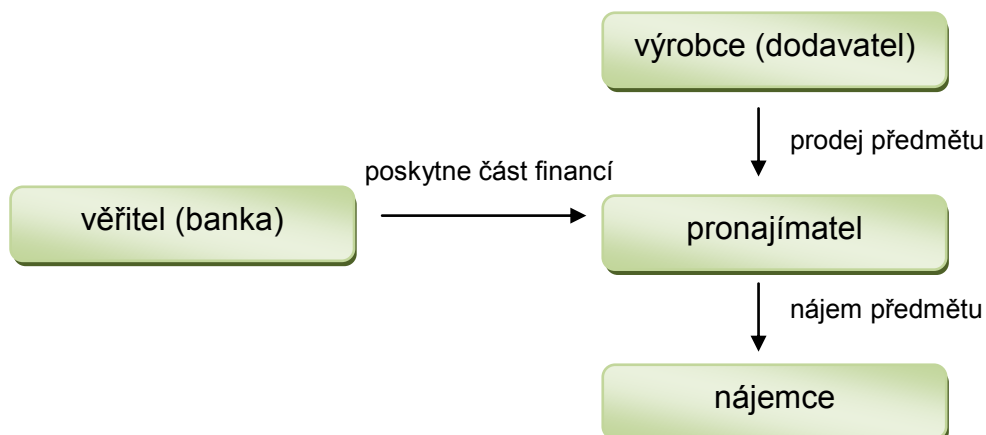
Zdroj: vlastní zpracování

Leverage leasing je typický tím, že jde o třístranný vztah mezi nájemcem, pronajímatelem a věřitelem. Leasingová společnost koupí nájemcem požadovaný majetek do svého vlastnictví, část majetku je kryt vlastními zdroji a na část si půjčí finanční prostředky od věřitele.

„Základním vlastností leverage leasingu je, že investoři nemají vůči pronajímateli žádné právo požadovat splacení svých půjček. Dlužný podíl je obvykle zajišťován právem na zboží nebo zástavním právem na pořizované zařízení či jeho část.“⁹

Náklady na leverage leasing jsou relativně vysoké, proto je tento typ leasingu výhodný u projektů vyžadující vyšší finanční prostředky. [10]

Schéma 3.2 Leverage leasing

Zdroj: vlastní zpracování

⁹ PULZ, Jiří a kolektiv. *Leasing v teorii a praxi*. Praha: Grada, 1993. 30 s. ISBN 80-7169-021-X.

3.1.2 Právní úprava finančního leasingu

Z pohledu právní úpravy finančního leasingu jsou důležité **§ 489 až 496 obchodního zákoníku** upravující smlouvu o koupi najaté věci.

V nájemní smlouvě o koupi najaté věci nebo po jejím uzavření se pronajímatel s nájemcem dohodnou, že najatý předmět může nájemce zakoupit v průběhu trvání nájemní smlouvy nebo po jejím zániku. Pokud příjemce leasingu koupí věc během nájemní doby, musí doručit oznámení o uplatnění tohoto práva ve shodě se smlouvou a tím nájemní smlouva skončí, i když byla smluvena na dobu určitou. Ve většině případů bývá při podepsání nájemní smlouvy ujednáno, že nájemce může předmět odkoupit až po skončení nájemní smlouvy. [4,26]

Dále je podle tohoto zákona nutné, aby smlouva o koupi najaté věci byla vždy v písemné podobě. Vlastnické oprávnění přechází na kupujícího u movité věci vznikem kupní smlouvy a u nemovitostí vkladem do katastru nemovitostí. Vznikem kupní smlouvy také přechází na kupce nebezpečí škody na věci. [26]

Jestliže ve smlouvě není dohodnutá cena a ani není určen postup jejího určení, tak potom je prodávající oprávněn podle § 448 odst. 2 obchodního zákoníku *„požadovat zaplacení kupní ceny, za kterou se prodávalo obvykle takové nebo srovnatelné zboží v době uzavření smlouvy za smluvních podmínek obdobných obsahu této smlouvy.“*¹⁰

3.1.3 Zachycení v účetnictví nájemce leasingu

Příjemce leasingu najatý předmět vede na podrozvahovém účtu *Najatý majetek* v hodnotě, v jaké je tento majetek zachycen v účetnictví poskytovatele leasingu (leasingové společnosti).

Pokud to není v rozporu s leasingovou smlouvou, příjemce leasingu má možnost financovat i technické zhodnocení. To se pak stane jeho majetkem, je zachyceno v aktivech (tř. 0 – Dlouhodobý majetek.) a odepisováno ve shodě s odpisovým plánem příjemce leasingu. [1]

¹⁰ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění

Leasingové splátky účtuje příjemce do pasiv jako závazek vůči pronajímateli leasingu (leasingové společnosti) a v nákladech jako službu, kterou musí rozlišit pomocí účtu *Náklady příštích období* ve shodě se svými vnitropodnikovými pravidly.

V podrozvahové evidenci vede odděleně celkové závazky z leasingu a budoucí závazky. V aktivech společnosti se vede zaplacená záloha a mimořádná splátka. Po dobu trvání leasingové operace se mimořádná splátka musí časově rozlišit do nákladů. [1]

Účetní jednotky mající povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu, musí uvést tyto informace v příloze k účetní závěrce:

- a) *součet splátek nájemného za celou dobu předpokládaného pronájmu,*
- b) *skutečně uhrazené splátky nájemného z finančního pronájmu ke dni účetní závěrky,*
- c) *rozpis částky budoucích plateb z titulu finančního pronájmu [tzn. bod a) minus bod b)]¹¹*

Po ukončení finančního leasingu obvykle přechází vlastnictví k předmětu na příjemce leasingu. Ten jej podle úrovně zůstatkové hodnoty, za kterou odkoupil předmět po skončení leasingové smlouvy, zachytí ve svých aktivech. Jakými cenami nájemce oceňuje nabytý majetek je blíže popsáno v kapitole 3.1.4 Daňové aspekty finančního leasingu. Účetní jednotka po skončení leasingu nabytý majetek odepisuje podle svého odpisového plánu. [1]

3.1.4 Daňové aspekty finančního leasingu

Daňová uznatelnost nájemného

Při řešení problematiky daňové uznatelnosti nájemného u finančního, tak i operativního leasingu je třeba vycházet z ustanovení ZDP.

Pokud ve smlouvě nebudou dodrženy podmínky pro ZDP, vyplývá z toho pro nájemce neuznání nájemného v daňových nákladech. Naopak pro pronajímatele je nájemné výnosem a daňový dopad ho může zasáhnout jen při časovém nerozlišení tohoto nájemného. V ostatních situacích se daňový důsledek projeví jen na straně nájemce. [4]

¹¹ BENDA, Václav. *Leasing v praxi: právní, účetní a daňové postupy včetně příkladů*. 3. vyd. Praha: Polygon, 2006. 50 s. ISBN 80-7273-132-7.

Při posuzování daňové uznatelnosti nájemného u finančního leasingu je nezbytné brát v úvahu především ustanovení §24 odst. 4 ZDP, dle něhož si můžeme uznat nájemné jako daňové účinný výdaj (náklad), jestli jsou splněny tři podmínky:

1. musí být u daného pronajatého majetku splněna minimální doba pronájmu, která trvá nejméně po stanovenou dobu odpisování podle ZDP. U movitých věcí je minimální doba pronájmu 3 roky a u nemovitostí tato doba činí 30 let,

Tab. 3.1 Minimální doba trvání pronájmu

Odpisová skupina	Minimální doba pronájmu pro uznání splátek
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj: [23]

2. výše kupní ceny po ukončení finančního leasingu nesmí přesáhnout zůstatkovou cenu vypočítanou ze vstupní ceny, která je vedená u leasingové společnosti při rovnoměrném odpisování,
3. fyzická osoba musí majetek pořízený formou finančního leasingu zahrnout do svého obchodního majetku.¹²

Za podmínky že, by byl najatý majetek již 100% odepsán při rovnoměrném odpisování, tak neplatí druhá podmínka. [18, 22,23]

Předčasné ukončení finančního leasingu

V ZDP je rozebrána i otázka předčasného ukončení finančního leasingu. Podle tohoto zákona se finanční leasing, který je předčasně ukončen pokládá doba jeho skutečného trvání za obvyklý nájem. Z toho vyplývá, že leasingové splátky

¹² Není výslovně vymezeno, do kdy musí být odkoupený majetek po skončení finančního leasingu zahrnut do obchodního majetku, ani po jakou dobu je nutno majetek mít zahrnutý do obchodního majetku.

placené podle smlouvy v době trvání finančního leasingu můžeme považovat za uznatelné jen v poměrné částce, která připadá na reálné období trvání nájmu. Pokud nájemce za skutečné trvání doby nájmu zaplatí méně, než činí relativní část, tak potom považujeme za uznatelný nájem pouze prokazatelně zaplacenou částku. [1,12]

Finanční leasing může být předčasně ukončen tak, že předmět leasingu se vrací leasingové společnosti, případně dojde k jeho zničení či odcizení. V obou případech musí dojít k finančnímu vyrovnání mezi pronajímatelem a nájemcem. [1]

Existuje však ještě další možnost předčasného ukončení finančního leasingu, kterou je **cese** neboli postoupení smlouvy jinému nájemci. Znamená to, že se pouze změní osoba nájemce, existující smlouva trvá bez přerušení. Práva, povinnosti a závazky prvotního nájemce (postupitele) přechází na nového nájemce (postupníka). Nový nájemce musí zaplatit leasingové společnosti nájemné za zbývající dobu leasingu a při dodržení všech smluvených podmínek je toto nájemné daňově uznatelným nákladem (neposuzuje se jen nájemné za zbývající dobu nájmu, ale za celou dobu nájmu dle leasingové smlouvy). Při uskutečnění cese leasingové smlouvy je však nutný souhlas pronajímatele. [12]

Časové rozlišení nájemného

Z hlediska zahrnutí nájemného do daňově uznatelných nákladů je nutné brát v úvahu zásadu časového rozlišování nájemného. Tato zásada nám říká, že jako daňový náklad u nájemce a daňový výnos u pronajímatele v daném zdaňovacím období bude vykázána jenom ta část nájemného, která se toho daného období skutečně týká. Všechny účetní jednotky, které vedou účetnictví ve shodě se Zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, musí časově rozlišovat nájemné. U osob vedoucí daňovou evidenci mají povinnost časově rozlišovat nájemné výhradně u finančního leasingu. [11]

Technické zhodnocení

Jak již bylo zmíněno, po dobu trvání leasingové smlouvy odepisuje majetek pronajímatel (leasingová společnost).

Uskuteční-li nájemce na pronajatém majetku technické zhodnocení¹³, jehož cena je vyšší než 40 000 Kč, tak ho může se souhlasem pronajímatele odpisovat. Podmínkou je, aby vstupní cena u pronajímatele nebyla zvýšena o tyto výdaje na technické zhodnocení. Pro daňové záměry se tyto výdaje neposuzují za celou dobu pronájmu, ale za jednotlivá zdaňovací období. Důležitá je také fakt, že nájemce může začít odpisovat již v tom zdaňovacím období, ve kterém je technické zhodnocení ukončeno. [11,23]

Příjemce leasingu postupuje tak, že technické zhodnocení zařadí do odpisové skupiny, ve které je zařazen najatý předmět a odpisuje podle ZDP, tj. rovnoměrným či zrychleným způsobem. Nepřesáhnou-li výdaje 40 000 Kč za zdaňovací období, nejedná se o technické zhodnocení, ale o provozní náklady a je na poplatníkovi, zda je bude pokládat za technické zhodnocení nebo je zahrne přímo do daňových výdajů. [12,23]

Odkoupení předmětu finančního leasingu

Po řádném ukončení finančního leasingu (tzn. po zaplacení všech leasingových splátek) a po uzavření s leasingovou společností smlouvu o koupi najaté věci se stává nájemce vlastníkem najatého předmětu.

Odkupní cena může být:

- a) nulová** - předpokládá se, že majetek byl 100 % odepsán u pronajímatele, tudíž vlastník (bývalý nájemce) již dále neodepisuje,
- b) symbolická** (malá peněžní částka) - při odkoupení předmětu leasingu za symbolickou cenu, zaúčtuje nájemce tuto cenu do provozních nákladů nebo jako drobný hmotný majetek. Takto nabytý majetek rovněž neodepisuje, protože nesplňuje předpoklad zařazení do hmotného majetku,
- c) ve výši zůstatkové ceny,**
- d) vyšší než zůstatková cena pronajatého předmětu,** avšak není vyšší než zůstatková cena, kterou by předmět leasingu měl při rovnoměrném odpisování v souladu se ZDP,

¹³ ZDP definuje pojem technické zhodnocení jako výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku ve zdaňovacím období částku 40 000,- Kč.

e) nižší než je zůstatková cena - podle ZDP, při zahrnování nákladů do základu daně z příjmů se lze však uznat zůstatkovou cenu jen do výše příjmů z jeho prodeje nebo do výše náhrad zahrnutých do základu daně. [7,8,9]

Uplatňování výdajů procentem z příjmů

V případě, že podnikatel (poplatník daně z příjmů FO) ve zdaňovacím období, v němž odkupuje majetek po řádném ukončení finančního leasingu, uplatňuje **výdaje procentem z příjmů**¹⁴, nemůže naplnit podmínku danou § 24 odst. 4 písm. c) ZDP, tzn. zahrnout majetek do obchodního majetku. Jde to pouze v případě, že by v tomto zdaňovacím období vedl účetnictví. Z toho vyplývá, že po nezahrnutí odkoupeného předmětu do obchodního majetku si nemůže nájemce uznat celé nájemné do daňově uznatelných nákladů. [12]

3.1.5 Daň z přidané hodnoty ve finančním leasingu

Při uplatňování DPH u leasingu je nutno brát v úvahu jednotlivá ustanovení Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ZDPH).

Do roku 2009 byl v ZDPH používán ve spojitosti s finančním leasingem pojem „finanční pronájem s následnou koupí najaté věci.“ Ovšem v roce 2009 proběhla rozsáhlá novela tohoto zákona a slovo pronájem v něm už nenalezneme. [16]

Touto novelizací je finanční pronájem z hlediska DPH pokládán za dodání zboží nebo poskytnutí služby. Vždy to závisí na tom, jestli je ve smlouvě zakotvena povinnost odkupu předmětu nájmu či jen možnost odkupu. [19]

V případě, že je ve smlouvě vymezeno, že nájemce má povinnost odkoupit předmět pronájmu, z pohledu DPH se jedná o dodání zboží. Nájemce je povinen odvést DPH a současně si uplatnit nárok na odpočet jednorázově ke dni přenechání předmětu k užívání.¹⁵ Běžný daňový doklad je vystaven na celou leasingovou cenu. Splátkový kalendář nelze použít jako daňový doklad. [19]

Na druhé straně, pokud je stanoveno právo odkoupení předmětu po skončení finančního leasingu, jde z pohledu DPH, o poskytnutí služby. Postup je stejný jako u klasických nájemních smluv. Nájemce nemusí platit DPH jednorázově z celé leasingové ceny, ale postupně v jednotlivých splátkách smluvených ve smlouvě

¹⁴ Jsou to výdaje vypočtené stanoveným procentem z příjmů.

¹⁵ Jestliže dojde k zaplacení dříve, plátce musí odvést daň ke dni přijetí

nebo splátkovém kalendáři. V tomhle případě je splátkový kalendář daňovým dokladem. [20]

Leasingové společnosti, pokud jsou plátcí daně, musí pro jiného plátce vystavovat daňové doklady. Při tom musí být dodržována zásada, že daňový doklad musí být vyhotoven nejpozději do 15 dnů od uskutečnění zdanitelného plnění (nejdříve však dnem uskutečnění plnění). Doklad by nebyl potvrzen jako daňový doklad a nájemce by si nemohl uplatnit nárok na odpočet na základě takového dokladu v případě, že by leasingová společnost vystavila doklad ještě před dnem uskutečnění zdanitelného plnění. Jako daňový doklad lze použít kromě obvyklých faktur také splátkový kalendář (jen pokud se jedná o poskytnutí služby), ale musí mít stejné náležitosti jako běžný daňový doklad. [24]

U finančního pronájmu movitých věcí se uplatní základní sazba daně 20 %. Výjimku tvoří movité věci, které najdeme v Příloze č. 1 ZDPH, u nichž se použije snížená sazba daně 14 %. U finančního leasingu nemovitostí se uplatňuje opět základní sazba 20 %, pokud zákon o DPH nestanoví jinak. [24]

Od roku 2009 mají nárok na odpočet též leasingové společnosti, pokud nakoupí osobní automobil, na který bude poskytnut finanční leasing, protože zákaz odpočtu při zakoupení osobního automobilu neplatí na jeho pořízení z důvodu finančního leasingu s následnou koupí najatého předmětu. [12]

Naopak nájemce si včetně osobních automobilů nesmí uplatnit nárok na odpočet daně také u zálohy na pořízení. Zálohy se totiž vypořádají až na konci smluvního vztahu. [11,24]

3.2 Operativní leasing

Operativní leasing je méně známější druh leasingu, ale postupem času jeho obliba, především mezi podnikateli, stoupá. [10]

3.2.1 Charakteristika operativního leasingu

V České republice se operativní leasing od výrazně populárnějšího finančního leasingu značně odlišuje v tom, že na konci leasingu nepřechází předmět leasingu na nájemce, ale je vrácen zpět leasingové společnosti, pokud nedojde k jiné dohodě.

Tento druh leasingu je typickým krátkodobým pronájmem, jehož délka pronájmu je kratší než životnost majetku. [10]

Operativní leasingu má smysl, když uživatel potřebuje zařízení jen na krátkou dobu. Na rozdíl od finančního leasingu, kde všechna rizika (opravy, poruchy, krádeže) související s fungováním předmětu přenesena na nájemce, u operativního leasingu veškeré nebezpečí škody na předmětu, běžná vlastnická rizika, investiční rizika nese výhradně pronajímatel, tedy leasingová společnost. Uživatele nezatěžuje starostmi pečovat o předmět leasingu. Řádný servis a běžnou údržbu obstarává pronajímatel na své náklady. [1,2,21]

Operativní leasing je účelný u věcí, které podléhají rychlému technologickému rozvoji nebo módním trendům. Firmy dávají přednost operativnímu leasingu v situacích, kdy nemají zájem vlastnit daný majetek a nevdají jim vyšší náklady za uchovávání majetku v provozuschopném stavu leasingovou společností. [1,21]

3.2.2 Právní úprava operativního leasingu

Právní úpravu operativního leasingu najdeme v **občanském zákoníku §663 - §684** -ustanovení o nájemní smlouvě.

Ve svém právní podstatě je operativní leasing blízký běžnému nájmu. Nájemní smlouva nemusí mít písemnou formu a je jednostranně vypověditelná. Na jejím principu je nájemci předána věc do užívání za finanční úplatu. Nájemce má právo poskytnout pronajatý předmět do podnájmu, ale jestliže je to v rozporu se smlouvou, tak může pronajímatel od smlouvy odstoupit. [11,25]

Jestliže nájemce poruší povinnost a ihned neohlásí pronajímateli nutnost oprav, tak nájemce je zodpovědný za škodu tím vzniklou. Pokud ale pronajímatel opravu nezajistil bez zbytečného odkladu, má nájemce právo na náhradu svých nákladů za provedenou opravu, ale jen pokud pronajímatel dál k této opravě souhlas. Úkolem příjemce leasingu je platit nájemné stanovené ve smlouvě nebo nájemné běžné v době uzavření smlouvy. Naopak nájemce nemusí nájemné platit, jestliže kvůli chybám na věci ji nemohl využívat, jak bylo dohodnuto ve smlouvě. [11,25]

Jestliže se pronajímatel s nájemcem nedomluví jinak, tak obvykle nájem skončí uplynutím období, na které byl sjednán. Pokud je nájemci předán předmět v nezpůsobilém stavu obvyklému užívání, má právo kdykoliv odstoupit od smlouvy.

Na druhé straně pronajímatel je oprávněn odstoupit od smlouvy kdykoliv, používá-li nájemce předmět nadále i přes písemnou výstrahu. [11,25]

Nájemní smlouva při zničení pronajatého předmětu zaniká. Při skončení nájmu, musí nájemce věc vrátit pronajímateli v takovém stavu, v jakém ji převzal, s přihlédnutím k běžnému používání. [10,25]

Mezi formy přenechání věci k dočasnému užívání jiné osobě řadíme ještě **vypůjčku**, která je upravena **§659 - §662 občanského zákoníku**. Na základě smlouvy o výpůjčce má vypůjčitel nárok věc bezplatně užívat po vymezenou dobu. Předmět musí vypůjčitel používat v shodě se smlouvou. Mezi jeho povinnosti patří věc chránit před ztrátou či zničením, nemůže ji nechat nikomu jinému k užívání a až ji nepotřebuje, nejpozději však po skončení dohodnuté lhůty, ji musí vrátit. [4]

3.2.3 Zachycení v účetnictví nájemce operativního leasingu

Způsob evidence majetku u operativního leasingu je identický jako u finančního leasingu - najatý předmět se sleduje na podrozvahovém účtu *Najatý majetek* v hodnotě, v jaké je tento majetek zachycen v účetnictví poskytovatele leasingu (leasingové společnosti). [1]

Právě tak i operativního leasingu (pokud to není v rozporu s leasingovou smlouvou) může nájemce financovat technické zhodnocení, jež se stává jeho majetkem, je zachyceno v aktivech a odpisováno v souladu s jeho odpisovým plánem. Jestliže nájemce po skončení leasingu nemá v úmyslu předmět odkoupit, tak může technické zhodnocení prodat leasingové společnosti, popřípadě ho zlikvidovat. Taktéž pokud nájemce po skončení leasingu neodkoupí předmět leasingu a část investičních výdajů hradí vlastními finančními prostředky, upraví si ve svých vnitropodnikových předpisech způsob zachycení těchto položek do nákladů. [1]

Leasingové splátky účtuje příjemce operativního leasingu obdobně jako u finančního leasingu, tzn. jako závazek vůči leasingové společnosti a do nákladů jako službu, která se opět účtuje ve věcné a časové souvislosti za pomocí účtu

Náklady příštích období. Rovněž se v podrozvahové evidenci vedou odděleně závazky z leasingu na celkové a budoucí. [1]

Příjemce operativního leasingu nemusí zveřejňovat záznamy z leasingových operací. Údaje o budoucích splátkách vykazuje v příloze k účetní závěrce.

Ve výjimečných případech, pokud po ukončení operativního leasingu přejde předmět do vlastnictví nájemce, tak jako nový vlastník postupuje tak, že kupní cena je pro něho vstupní cenou. Majetek zatřídí do odpisové skupiny (při splnění podmínek pro odpisování) a zahájí odepisování.

Jestliže nájemce odkoupil majetek, který byl najatý formou operativního leasingu a odpisoval jím zaplacené technické zhodnocení, určí si vstupní cenu, ze které bude odepisovat, jako součet zůstatkové ceny technického zhodnocení a kupní ceny předmětu. [1]

3.2.4 Daňové aspekty operativního leasingu

Operativní leasing může být uzavřen na libovolně dlouhou dobu pronájmu a po ukončení leasingové smlouvy nájemce, ve většině případů, vrací najatý předmět zpět leasingové společnosti, ale má také možnost věc odkoupit.

Daňová uznatelnost nájemného

Nájemné u operativního leasingu je vesměs v každém případě daňově uznatelným nákladem. Pokud poplatník účtuje v soustavě jednoduchého účetnictví, stává se nájemné daňově uznatelným výdajem v té době, kdy je zaplaceno. Nemusí být respektována věcná a časová souvislost mezi příjmy a výdaji. Naopak u poplatníka účtující v podvojném účetnictví musí být dodrženo respektování věcné a časové souvislosti mezi náklady a výnosy, tedy má povinnost časově rozlišovat nájemné. [1]

Odkoupení předmětu po skončení operativního leasingu

Jestliže je najatá věc po ukončení operativního leasingu odprodána nájemci, je tu jisté omezení. Existuje tu podmínka, že výše kupní ceny musí být stejná nebo vyšší než zůstatková cena při rovnoměrném odepisování. Je to z toho důvodu, aby nebylo přehlíženo nařízení ZDP o nejkratší době pronájmu u finančního leasingu. Znamená to, že by podnikatel mohl s leasingovou společností uzavřít

smlouvu o operativním leasingu a nakonec by byl po dohodě předmět za úplatu předán podnikateli, ale za kratší období než zákonem určené tři roky. [1,4]

Technické zhodnocení

Jak už bylo řečeno, i u operativního leasingu nájemce může se souhlasem pronajímatele financovat a odpisovat technické zhodnocení na pronajatém majetku.

Pro nájemce je důležitý způsob zahrnutí zůstatkové ceny technického zhodnocení do základu daně při ukončení operativního leasingu a vrácení předmětu zpět leasingové společnosti. Podle ZDP *„zůstatková cena technického zhodnocení odpisovaného nájemcem při ukončení nájmu nebo při zrušení souhlasu vlastníka s odpisováním je výdajem (nákladem) jen do výše náhrady výdajů vynaložených na toto technické zhodnocení.“*¹⁶ [1,23]

3.2.5 Daň z přidané hodnoty v operativním leasingu

U operativního leasingu, kdy má nájemce pouze oprávnění předmět odkoupit, se z pohledu DPH, jedná o poskytnutí služby. Tedy podle § 21 odst. 9 ZDPH se tento vztah považuje za dílčí plnění, tzn., že jednotlivé leasingové splátky považujeme za zdanitelné plnění ve shodě se splátkovým kalendářem. [16,24]

Co se týká povinností vystavování daňových dokladů u operativního leasingu, jsou shodné s povinnostmi u finančního leasingu, tzn., taktéž musí být vystaven daňový doklad nejpozději do 15 dnů od uskutečnění zdanitelného plnění (nejdříve však dnem uskutečnění zdanitelného plnění).

Mezi obvykle používané daňové doklady u operativního leasingu taktéž mimo obvyklých faktur splátkový kalendář. Je oblíbený hlavně z toho důvodu, že u splátkového kalendáře není uplatňována podmínka, že by daňový doklad vystavený před dnem uskutečnění zdanitelného plnění nebyl daňovým dokladem. Splátkový kalendář musí být nedílnou součástí leasingové smlouvy, případně na něj musí být ve smlouvě přímo odkázáno. Stejně jako u finančního leasingu musí mít shodné náležitosti jako běžný daňový doklad. [1,11]

¹⁶ § 24 odst. 2 písm. t) ZDP, v platném znění

U operativního leasingu movitých věcí se vždy použije základní sazba DPH 20 %, bez ohledu na to, co je předmětem pronájmu. Tuhle sazbu použijeme i u předmětů, u kterých se při prodeji uplatní snížená sazba daně. [1,24]

Leasingová společnost si může uplatnit nárok na odpočet při koupi předmětu, který poté bude předmětem leasingové smlouvy, ale pouze za splnění podmínek určených §73 ZDPH. Na druhé straně nájemce si může uplatnit nárok na odpočet daně na základě daňového dokladu pokaždé. [22,24]

Speciální postup se použije u DPH při operativním leasingu osobních automobilů. Leasingová společnost, která provádí operativní leasing osobních automobilů, si nemůže při jejich nákupu uplatnit nárok na odpočet daně. Tento nárok na odpočet si můžou uplatnit, jak už jsem zmínila výše, pouze u finančního leasingu. U osobních vozů se použije snížená sazba daně 14 %. Nájemce operativního leasingu, který je plátcem DPH, má nárok na odpočet u osobních vozidel. [22,24]

4 Analýza pořízení stroje formou finančního leasingu a operativního leasingu

V praktické části bakalářské práce je analyzováno pořízení stroje formou finančního a operativního leasingu. Porovnání bude prováděno na modelové společnosti XYZ s.r.o., která bude pořizovat *obráběcí centrum HERMLE střední velikosti*. Společnost vede účetnictví a je plátcem DPH.

Potřebné informace a údaje k financování vybraného stroje prostřednictvím finančního i operativního leasingu jsem získala od leasingové společnosti IKB Leasing s.r.o. a podle nich bude dále postupováno.

Obr. 4.1 Ilustrační foto od IKB Leasing s.r.o.

4.1 Charakteristika leasingové společnosti IKB Leasing ČR s.r.o.¹⁷

IKB Leasing ČR s.r.o. se řadí mezi nejvlivnější leasingové společnosti v České republice, které se věnují financování strojů a technologií. Společnost patří do finanční skupiny německé banky IKB Deutsche Industriebank AG. Její částečným majitelem je dodnes německý stát. V České republice má IKB leasing s.r.o. sídlo v Praze a jednu pobočku v Brně. Společnosti s názvem IKB Leasing jsou zastoupeny v dalších osmi zemích Evropy.

IKB leasing byla založena 8. 4. 2002 a vkročila už do plně zaplněného konkurenčního prostředí. I přes tuto skutečnost se jí podařilo na českém trhu obstát

¹⁷ Informace poskytnuty leasingovou společností IKB Leasing s.r.o.

a získat si pozici jedné z nejvyhledávanějších leasingových společností v České republice.

Na základě už poznamenaného, společnost se specializuje na leasing strojů a strojních zařízení a to zejména pro potřeby podnikatelů a firem. V jejich nabídce je finanční leasing a úvěr, ale také leasing operativní, který tvoří téměř 60% portfolia firmy.

4.2 Nabídka finančního leasingu

Podle ZDP se musí minimální délka finančního pronájmu shodovat s dobou odpisování. V případě strojů a zařízení, které patří do 2. odpisové skupiny, je jejich minimální délka trvání finančního leasingu 5 let (60 měsíců). Podmínky leasingové smlouvy jsou následující:

Tab. 4.1 Nabídka finančního leasingu¹⁸

Pořizovací cena stroje (bez DPH)	9 690 000 Kč
Akontace (bez DPH)	10 % = 969 000 Kč
Doba leasingu	60 měsíců
Periodicita splátek	měsíční
Refinanční zdroje	2,46 % p. a. (složeno z 1M PRIBOR a přirážka leasingové společnosti)
Marže leasingové společnosti	5 % z PC
Konečná prodejní cena (bez DPH)	1000 Kč

Leasingová společnost nabízí jako doplňkovou službu pojištění stroje u pojišťovny Allianz a.s., Praha. Pojistná sazba je 0,0333% (z PC bez DPH), což je 3 230 Kč bez DPH měsíčně.¹⁹ To je pro firmu výhodné, neboť se nemusí zabývat starostmi obstarání pojištění.

Leasingová společnost poskytuje variabilní financování prostřednictvím leasingu, tzn., že se refinanční sazba bude každý měsíc upravovat podle vývoje

¹⁸ Informace poskytnuty leasingovou společností IKB Leasing s.r.o.

¹⁹ Na základě zvláštního ujednání je pojištění součástí leasingové splátky (z ní se pak počítá a odvádí DPH)

sazby PRIBOR.²⁰ Znamená to, že pokud se sazba bude zvyšovat, budou se zvyšovat jednotlivé měsíční splátky a naopak.

4.3 Nabídka operativního leasingu

V nabídce leasingové společnosti je operativní leasing na daný stroj nabízen ve dvou variantách:

1. varianta: **s „ nízkou zůstatkovou hodnotou“ (ZH)** - operativní leasing není ze zákona omezen dobou trvání, což tedy znamená nastavení leasingové smlouvy na co nejkratší dobu a s tím spojená nízká zůstatková hodnota stroje. V tomhle případě leasingová společnost nabídla nastavit leasingovou smlouvu na 36 měsíců a kalkulovanou zůstatkovou cenou po 36 měsících (z PC bez DPH): 10 %, tj. 969 000 Kč. Ostatní podmínky leasingové smlouvy jsou následující:

Tab. 4.2 Nabídka operativního leasingu s „nízkou ZH“²¹

Pořizovací cena stroje (bez DPH)	9 690 000 Kč
Akontace (bez DPH)	10 % = 969 000 Kč
Doba leasingu	36 měsíců
Periodicita splátek	měsíční
Refinanční zdroje	2,16 % p. a. (složeno z 1M PRIBOR a přirážka leasingové společnosti)
Marže leasingové společnosti	3 % z PC
Kalkulovaná zůstatková cena po 36 měsících (10 % z PC bez DPH)	969 000 Kč

2. varianta: **s „ vysokou zůstatkovou hodnotou“**, což vlastně znamená nastavení co nejdelší smlouva s co nejvyšší zůstatkovou hodnotou. U téhle možnosti operativního leasingu společnost nabídla smlouvu na 60 měsíců a kalkulovanou zůstatkovou cenu po 60 měsících (z PC bez DPH) : 20%, tj. 1 938 000 Kč.

Ostatní podmínky leasingové smlouvy jsou následující:

²⁰ Úroková sazba, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na českém mezibankovním trhu.

²¹ Informace poskytnuty leasingovou společností IKB Leasing s.r.o.

Tab. 4.3 Nabídka operativního leasingu s „vysokou ZH“²²

Požizovací cena stroje (bez DPH)	9 690 000 Kč
Akontace (bez DPH)	10 % = 969 000 Kč
Doba leasingu	60 měsíců
Periodicita splátek	měsíční
Refinanční zdroje	2,46 % p. a. (složeno z 1M PRIBOR a přirážka leasingové společnosti)
Marže leasingové společnosti	5 % z PC
Kalkulovaná zůstatková cena po 60 měsících (20 % z PC bez DPH)	1 938 000 Kč

U běžného operativního leasingu jsou veškeré služby, jako je servis a pojištění hrazeny leasingovou společností. Tahle skutečnost se uplatňuje například u automobilů, ale v praxi při financování tak velkého stroje či zařízení, je tahle možnost dost nereálná. Blíže mi tuto skutečnost v praxi objasnil pracovník společnosti IKB Leasing Ing. Tomáš Dokouli: *„operativní leasing, který koresponduje s teorií, využívají firmy financující automobily atd. Jiný přístup vychází z charakteru financovaného objektu; zjednodušeně - u auta lehce vypočítáte za jak dlouho spotřebuje olej, pneumatiky apod., proto mohou rozpočítat tyto náklady do splátek, navíc se mírné odchylky v nákladech na jednu smlouvu ve velkých objemech smluv ztratí. Naopak velké stroje jsou méně "předvídatelné" ve smyslu nákladů na smlouvu, jsou často jinak dovybavené, jinak vytížené apod.; navíc se jich nefinancují stovky a tisíce ale spíše desítky.“*

Z následujícího vyplývá, že operativní leasing se z tohoto pohledu chová jako finanční (opravy, servis, údržbu atd. hradí nájemce). Stroj musí být u obou typů leasingů pojištěn, jen je na firmě, zda jej pojistí leasingová společnost nebo si zajistí pojištění sám.

Pro lepší srovnání budeme předpokládat, že firma „XYZ“ využije i u operativního leasingu nabídky pojištění stroje u leasingové společnosti. Pojistná sazba je stejná, tzn. 0,0333% (z PC bez DPH), což je 3 230 Kč bez DPH měsíčně.

²² Informace poskytnuty leasingovou společností IKB Leasing s.r.o.

4.4 Komparace finančního a operativního leasingu

Finanční a operativní leasing bude porovnáván z hledisek, které hrají důležitou roli při volbě mezi nimi. První komparace bude provedena na výši leasingové splátky, což je jedno z hlavních kritérií při výběru leasingu. Cena však (zejména pro firmy) není jediným rozhodujícím podnětem. S cenou úzce souvisí leasingový koeficient, který vypovídá, o kolik firma přeplatí leasingové společnosti předmět leasingu. Dále bude rozbor zaměřen na jejich administrativní náročnost, na jejich aspekty z hlediska daně z příjmů a daně z přidané hodnoty. V neposlední řadě budou leasingové splátky diskontovány na současnou hodnotu, aby byl zohledněn faktor času.

4.4.1 Porovnání obou typů leasingu v závislosti na výši leasingové splátky

Finanční leasing

Nabídka financování u finančního leasingu se především liší výší akontace a periodicitou splácení. První zvýšená splátka se u leasingových společností pohybuje v rozmezí od 10 % - 70 %. Závisí na bonitě firmy a je určena dohodou mezi stranami. Výše akontace má vliv na výši pravidelné splátky, kterou pak firma splácí leasingové společnosti. Je tedy logické, že čím vyšší je hodnota první zvýšené splátky, tak tím nižší jsou pak pravidelné splátky leasingu. V našem příkladě, v nabídce financování daného stroje prostřednictvím finančního leasingu, je akontace ve výši 10%.

Čím více roste časový úsek mezi splátkami, tím roste i riziko vzniku eventuálních neplatičů, neboť dozor ochraňující leasingovou společnost je menší. Z toho zákonitě vyplývá, že leasingová cena je nejmenší u měsíčních splátek.

Při výpočtu splátek rozlišujeme předlůtní a polhůtní splácení. U předlůtního splácení probíhá platba jednotlivých splátek na začátku období (měsíc, pololetí, rok). Naopak u polhůtního proběhne splácení na konci období. V našem případě probíhají splátky vždy na začátku měsíce.

Pro výpočet měsíčních splátek na začátku měsíce použijeme vzorec pro výpočet anuity:

$$S_{pm} = PC \cdot \frac{\frac{u+m}{12} \cdot \left(1 + \frac{u+m}{12}\right)^{n \cdot 12}}{\left(1 + \frac{u+m}{12}\right)^{n \cdot 12} - 1} : \left(1 + \frac{u+m}{12}\right) \quad (4.1)$$

Smp = měsíční splátky na začátku měsíce

PC = pořizovací cena

u = % úroku z úvěru na refinancování

m = leasingová marže

n = počet let trvání leasingu.

Zdroj: [9]

Leasingová společnost počítá leasingovou marži jako navýšení pořizovací ceny, tzn. $9\,690\,000 \cdot 1,05 = 10\,174\,500$ Kč.

Základ pro splácení je nutno upravit o výši akontace, tedy $10\,174\,500 - 969\,000 = 9\,205\,500$, - Kč.

$$S_{pm} = 9\,205\,500 \cdot \frac{\frac{0,0246}{12} \cdot \left(1 + \frac{0,0246}{12}\right)^{5 \cdot 12}}{\left(1 + \frac{0,0246}{12}\right)^{5 \cdot 12} - 1} : \left(1 + \frac{0,0246}{12}\right) = 162\,877,1303, -Kč$$

Po dosazení do vzorce 4.1 získáme pravidelnou měsíční splátku ve výši 162 877, 1303,- Kč, po zaokrouhlení **162 877,- Kč bez DPH**.

Leasingová společnost IKB leasing nám kromě klasického finančního leasingu nabízí i možnost tzv. finančního leasingu „na krátkou dobu“, což by znamenalo nastavení smlouvy jako x – splátek (tzn. určitý počet splátek) a zbytek splátek do požadované doby trvání leasingu by byly nulové. Budeme vycházet taktéž z nabídky, že délka smlouvy bude nastavená na 60 měsíců, potom by firma splácela 36 měsíců a 18 měsíců by splátky byly v nulové výši. Tím se dodrží oficiálně sjednaná doba leasingu 5 let. Při tomto způsobu splácení je marže leasingové společnosti 3 % a refinanční zdroje ve výši 2,16 %. Periodicita splácení by opět byla měsíční.

Po dosazení do vzorce 4.1 stejným způsobem dostaneme po zaokrouhlení měsíční splátku **258 283,- Kč bez DPH**.

Jelikož je firma XYZ plátcem DPH, v tabulce 4.4 je už zahrnuto i DPH a také pojištění stroje u obou možností nastavení leasingové smlouvy u finančního leasingu.

Tab. 4.4 Kalkulace finančního leasingu (v Kč)

Druh leasingu	Klasický finanční leasing	Finanční leasing na „krátkou dobu“
Mimořádná splátka v %	10 %	10 %
Mimořádná splátka v Kč bez DPH	969 000	969 000
Mimořádná splátka v Kč včetně DPH (20 %)	1 162 800	1 162 800
Měsíční splátka bez DPH	162 877	258 283
Měsíční splátka včetně DPH (20 %)	195 452	309 940
Měsíční pojistné bez DPH	3 230	3 230
Měsíční leasingová splátka bez DPH s pojištěním	166 107	261 513
Měsíční leasingová splátka s pojištěním včetně DPH (20 %)	199 328	313 816

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 4.4, je jasné, že celková měsíční splátka bude oproti klasickému finančnímu leasingu vyšší (z důvodu kratšího splácení). Jelikož porovnávám leasing z hlediska celkové výše splátky, je zřejmé, že **klasický finanční leasing je pro firmu výhodnější**.

Operativní leasing

Leasingová společnost u operativního leasingu nabízí možnost optimalizace splátek stanovením zůstatkové hodnoty.

Při stanovení zůstatkové hodnoty je důležité vzít v úvahu, že předmět podle doby užívání ztrácí svou hodnotu. Firma má u operativního leasingu možnost stroj vrátit, proto leasingová společnost musí stanovit zůstatkovou hodnotu na takové úrovni, aby poté byla schopná předmět umístit na trh.

Na konci operativního leasingu IKB Leasing s.r.o. nabízí možnost volby, jak naložit s předmětem leasingu. Společnost tedy může využít jednu z následujících variant:

- jestliže má dostačující finanční obnos a je v jejím zájmu stroj nadále využívat, má možnost ho odkoupit za zůstatkovou cenu,

- pokud takovou finanční sumu nemá k dispozici, může dojít k prodloužení leasingové smlouvy,
- v případě, že stroj nenaplňuje její potřeby, vrátí ho zpět leasingové společnosti.

U operativního leasingu se platí pouze za „užíván“ stroje. Leasingové společnosti započítávají tedy do splátek jen rozdíl mezi pořizovací a zůstatkovou cenou, čímž klient zaplatí výlučně za skutečně amortizovanou část ceny předmětu.

V praxi leasingové společnosti využívají pro výpočet splátek různých softwarů, které jim usnadní výpočet. Jednou z možností je využít funkci „*Platba*“ v editoru v Microsoft Excel. Při výpočtu leasingové splátky u operativního leasingu bude využita tato funkce, neboť i leasingová společnost IKB Leasing této funkce využívá. Na Obrázku 4.1 je uveden celý výpočet leasingové splátky s nízkou zůstatkovou hodnotou. Do položky „sazba“ se zapíše příslušná roční úroková sazba leasingové společnosti. Pro vztážení úrokové sazby na měsíční splátku se příslušná sazba podělí 12. Do řádku „Pper“ přísluší celkový počet leasingových splátek. Do položky „současná hodnota“ patří celková hodnota budoucích plateb. Pořizovací cena stroje je 9 690 000 Kč. Společnost IKB leasing leasingovou marži počítá stejně jako u finančního leasingu, tudíž jako navýšení celé leasingové smlouvy. V našem příkladě je to 9 980 700 Kč (leasingová marže je 3 %). U operativního leasingu je stanovena také akontace ve výši 10 % z PC stroje, což je 969 000 Kč. Navýšenou pořizovací cenu snížíme o počáteční platbu akontace a dostaneme celkovou hodnotu budoucích plateb, tj. 9 011 700 Kč. Podotýkám, že ji zapisujeme se znaménkem mínus. Do posledního řádku „typ“ se zapíše číslo 0, pokud probíhají splátky na konci období. Jestliže probíhá platba na začátku období, zapíšeme číslo 1. V nabídce od IKB Leasing jsou leasingové splátky u IKB leasing nastaveny tak, že proběhnou začátkem měsíce, proto zapíšeme číslo 1.

Obr. 4.1 Výpočet leasingové splátky u operativního leasingu s nízkou ZH pomocí funkce „Platba“

PLATBA						
A	B	C	D	E	F	G
Akontace	10 % = 969 000					
Zůstatková hodnota	10 % = 969 000					
Způsob splácení (měsíčně)	12					
Doba	36					
po předu/ po zadu						
Refinanční zdroje	2,16%					
marže	3%					
Splátka	232 252,02 Kč					

Argumenty funkce

PLATBA

Sazba	2,16%/12	= 0,0018
Pper	36	= 36
Souč_hod	-9011700	= -9011700
Bud_hod	969000	= 969000
Typ	1	= 1

= 232252,0163

Vypočte splátku půjčky na základě konstantních splátek a konstantní úrokové sazby.

Typ je logická hodnota: splátka na konci období = 0 nebo bez zadání, splátka na začátku období = 1.

Výsledek = 232252,0163

[Nápověda k této funkci](#)

OK Storno

Zdroj: vlastní zpracování

Pro výpočet splátky u operativního leasingu s vysokou zůstatkovou hodnotou bude výpočet obdobný, s tím rozdílem, že se uvedou parametry uvedené v Tab. 4.3.

V Tab. 4.5 je celková kalkulace obou typů operativního leasingu. Také u operativního leasingu je nabízená akontace ve výši 10 %. Je to z toho důvodu, aby se oba typy leasingu lépe porovnávaly.

Tab. 4.5 Kalkulace operativního leasingu (v Kč)

Druh leasingu	Operativní (s nízkou ZH)	Operativní (s vysokou ZH)
Mimořádná splátka v %	10 %	10 %
Mimořádná splátka v Kč bez DPH	969 000	969 000
Mimořádná splátka v Kč včetně DPH (20 %)	1 162 800	1 162 800
Měsíční splátka bez DPH	232 252	132 552
Měsíční splátka včetně DPH (20 %)	278 702	159 062
Měsíční pojistné bez DPH	3 230	3 230
Měsíční leasingová splátka bez DPH s pojištěním	235 482	135 782
Měsíční leasingová splátka s pojištěním včetně DPH (20 %)	282 578	162 938

Zdroj: vlastní zpracování

Výhody pro firmu vyplývající z operativního leasingu s „nízkou ZH“ :

- firma splácí rychle, proto tedy minimální celkové navýšení smlouvy (tzn. nižší marže leasingové společnosti a náklady na refinancování),
- vyšší náklady pro firmu, rychlejší snížení daňového základu.

Výhody pro firmu vyplývající z operativního leasingu s „vysokou ZH“ :

- šetří měsíční cash flow firmy,
- firma má volné prostředky pro rozvoj firmy,
- nižší náklady a tedy minimální měsíční splátka.

Pro lepší přehlednost je shrnuta do tabulky 4.6 výše měsíční splátky u obou forem leasingu.

U finančního leasingu na „krátkou dobu“ jsou sice refinanční zdroje a marže leasingové společnosti nižší, tedy celkové navýšení leasingu je menší (z důvodu oficiálního splácení pouze 36 měsíců). Ale celková měsíční splátka je nižší u klasického finančního leasingu (199 328 Kč včetně DPH)

Při srovnání obou variant operativního leasingu je evidentní, že měsíční leasingová splátka je nižší u operativního leasingu s „vysokou zůstatkovou

hodnotou“. Tato volba financování přinese firmě menší finanční zatížení po dobu splácení.

Ovšem i operativního leasingu, může dojít za určitých okolností k odkoupení předmětu firmou. Tedy ani u společnosti IKB Leasing s.r.o. to není výjimkou. To by znamenalo, že klient se zaplacení zůstatkové hodnoty nevyhne. Zvolení nižší měsíční splátky se tedy zřetelně odrazí na výši zůstatkové hodnoty na konci leasingové smlouvy (u nízké ZH je tato hodnota 969 000 Kč a u vysoké ZH je tato hodnota 1 938 000 Kč).

Z hlediska výše leasingové splátky se jeví **výhodnější operativní leasing nad finančním leasingem** (jak u leasingu na 36 měsíců, tak u leasingu na 60 měsíců).

Tab. 4.6: Porovnání měsíčních splátek u finančního a operativního leasingu

Druh leasingu	Klasický FL	OL s vysokou ZH	FL na „krátkou dobu“	OL s nízkou ZH
Výše akontace	10 %	10 %	10 %	10 %
Doba splácení	60 měsíců	60 měsíců	36 měsíců	36 měsíců
Periodicita splátek	měsíční	měsíční	měsíční	měsíční
Měsíční splátka (v Kč) včetně DPH	199 328	162 938	313 816	282 578

Zdroj: vlastní zpracování

Jestliže známe výši leasingové splátky, je možno výhodnost leasing porovnat i pomocí leasingového koeficientu (jak bylo uvedeno v kapitole 2.2.3 *Cena leasingu, leasingový koeficient, leasingová splátka a akontace*). Jeho výpočtem zjistíme, o kolik svými splátkami nájemce přeplatí hodnotu předmětu. Je však třeba si dát pozor na to, že ne všechny leasingové společnosti počítají leasingový koeficient stejným způsobem. Záměrně volí takovou definici tohoto pojmu, aby jeho hodnota byla co nejnižší, a pak ho představují jako výhodu pro potenciálního zákazníka. Proto je

lepší, aby si firma navýšení ceny předmětu propočítala sama, tím se vyhne řadě zavádějících hodnot.

Leasingový koeficient u finančního leasingu

Společnost „XYZ“ je plátce DPH, z toho důvodu bude součástí leasingové ceny i DPH. Při výpočtu leasingového koeficientu je vyloučena cena pojištění.

Klasicky finanční leasing:

Pro výpočet celkové ceny leasingu a leasingového koeficientu bude dosazeno do vzorců (2.1) a (2.2).

$$CCL = 1\,162\,800 + 60 \cdot 195\,452 + 1200 = 12\,891\,120, -Kč$$

$$\text{Leasingový koeficient} = \frac{\text{Cena leasingu (včetně DPH)}}{\text{Pořizovací cena (včetně DPH)}} = \frac{12\,891\,120}{11\,628\,000} = \mathbf{1,109}$$

Finanční leasing na „krátkou dobu“:

$$CCL = 1\,162\,800 + 36 \cdot 309\,940 + 1200 = 12\,321\,840, -Kč$$

$$\text{Leasingový koeficient} = \frac{\text{Cena leasingu (včetně DPH)}}{\text{Pořizovací cena (včetně DPH)}} = \frac{12\,321\,840}{11\,628\,000} = \mathbf{1,060}$$

Leasingový koeficient u operativního leasingu

U operativního leasingu firma uhradí leasingové společnosti jen určitou část pořizovací ceny předmětu, protože leasingová smlouva je zpravidla sjednána na dobu kratší, než je ekonomická životnost majetku. Pořizovací cena stroje je ve výši 11 628 000 Kč včetně DPH. U operativního leasingu je také stanovena počáteční akontace ve výši 1 162 800 Kč včetně DPH a opět je z výpočtu vyloučena hodnota pojištění.

Operativní leasing s „nízkou zůstatkovou hodnotou“:

Kalkulovaná zůstatková cena je u IKB leasing s.r.o. stanovena ve výši 1 162 800 Kč včetně DPH.

Firma by teda měla splatit minimální částku:

$$11\,628\,000 - 1\,162\,800 = 10\,465\,200 \text{ Kč (včetně DPH)}$$

Ve skutečnosti by však firma zaplatila celkem:

$$\text{CCL} = 1\,162\,800 + (36 \cdot 278\,702) = 11\,196\,072 \text{ Kč (včetně DPH)}$$

Koeficient navýšení tedy je:

$$\frac{11\,196\,072}{10\,465\,200} = \mathbf{1,070}$$

Operativní leasing s „vysokou zůstatkovou hodnotou“:

Kalkulovaná zůstatková cena je u IKB leasing s.r.o. stanovena ve výši 2 235 600 Kč včetně DPH. Leasingový koeficient se stanoví stejným způsobem.

Minimální částka, kterou by firma měla splatit je:

$$11\,628\,000 - 2\,235\,600 = 9\,392\,400 \text{ Kč (včetně DPH)}$$

Ve skutečnosti by však firma zaplatila celkem:

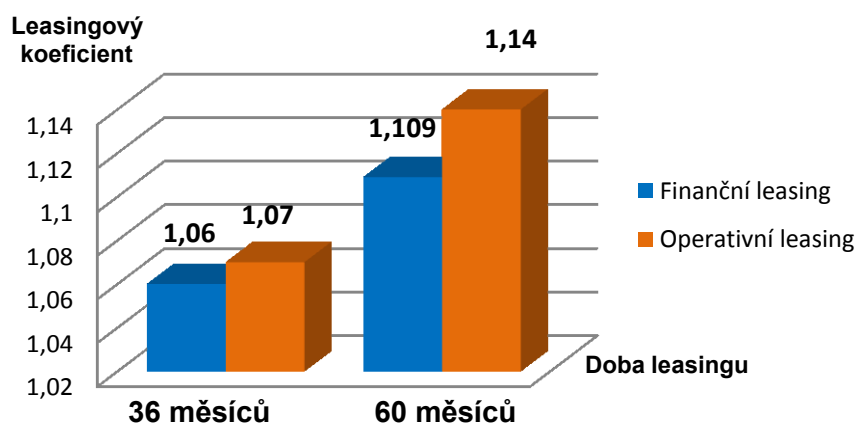
$$\text{CCL} = 1\,162\,800 + (60 \cdot 159\,062) = 10\,706\,520 \text{ Kč (včetně DPH)}$$

Koeficient navýšení tedy je:

$$\frac{10\,706\,520}{9\,392\,400} = \mathbf{1,140}$$

Pro přehlednost jsou výsledky zobrazeny v Grafu 4.1. Při porovnání leasingového koeficientu u finančního a operativního leasingu je třeba porovnat leasingy se stejnou dobou trvání leasingové smlouvy, neboť tento ukazatel nezohledňuje časovou hodnotu peněz. Kdyby nám tedy vyšly stejné koeficienty u leasingu na 36 měsíců a 60 měsíců, je jasné, že výhodnější je ten, který bychom splácely delší dobu.

Graf 4.1 Porovnání leasingového koeficientu

Z Grafu 4.1 je patrné, že u leasingu na dobu 36 měsíců je leasingový koeficient menší u finančního leasingu „na krátkou dobu“. U leasingu na dobu 60 měsíců je leasingový koeficient taktéž nižší u klasického finančního leasingu.

Možno tedy říct, že u pořízení stroje formou leasingu se z hlediska koeficientu navýšení jeví jednoznačně **finanční leasing výhodnější nad operativním leasingem**, protože firma stroj přeplatí o nižší finanční částku.

4.4.2 Porovnání obou typů leasingu z pohledu účetního

V závislosti na výši leasingové splátky je pro firmu „XYZ“ nejvýhodnější variantou financování na 60 měsíců u obou typů leasingů. Z této varianty bude vycházeno při účtování i při následujících srovnání. Pro zjednodušení je předpokládána doba trvání leasingové smlouvy od **1. 1. 2011 do 31. 12. 2015**.

V této části, věnované účetnictví, používám čísla účtů uvedená v Příloze č. 1.

Finanční leasing

Při účtování o finančním leasingu je třeba dodržet povinnost, vymezenou § 3 odst. 1 Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, která nám stanovuje účtovat o skutečnostech do období, se kterým věcně a časově souvisejí. Splátky nájemného je tedy u finančního leasingu nutno vždy časově rozlišit po celou dobu nájmu. V našem případě jsou nastaveny pravidelné měsíční splátky ve výši 166 107 Kč, proto je není nutné časově rozlišovat. Časově rozlišit musíme pouze mimořádnou

splátku, která je ve výši 969 000 Kč. Na podrozvahovém účtu 752 bude nájemce vést najatý majetek. Na účtu 753 bude evidovat závazky z finančního leasingu.

IKB Leasing s.r.o. ve smlouvách o finančním leasingu má stanoveno právo odkoupení předmětu po skončení leasingu, tudíž firma bude odvádět DPH v jednotlivých splátkách nájemného.

Rok 2011

Nájemce nejprve zaúčtuje stroj do podrozvahové evidence. V roce 2011 zaplatí akontaci ve výši 1 162 800 Kč (včetně DPH) a 12 měsíčních splátek v celkové výši 2 391 940,80 (včetně DPH). Splátky proběhnou vždy počátkem měsíce ve výši 199 284 Kč (včetně DPH). Dále dojde k zaúčtování poměrné části akontace do nákladů. Na konci roku sníží účet 753 – *Závazky z leasingu* o částku 2 962 284 Kč.

Tab. 4.7 Účtování o finančním leasingu v roce 2011

Účetní operace	Částka (v Kč)	MD	D
1. Zaúčtování stroje do podrozvahové evidence	10 935 420	752	-
2. Úhrada akontace z BÚ	969 000	381	
DPH (20 %)	193 800	343	
Úhrada celkem	1 162 800		221
3. Platba měsíční splátky (1. – 12. měsíc)	1 993 284	518	
DPH (20 %)	398 656,80	343	
Platba celkem	2 391 940,80		221
4. Převod poměrné části první zvýšené splátky do nákladů (1. – 12. měsíc)	193 800	518	381
5. Podrozvahová evidence – snížení závazku o uhrazené splátky	2 962 284	753	-

Zdroj: vlastní zpracování

Rok 2012

V roce 2012 zaplatí nájemce 12 měsíčních splátek ve výši 2 391 940,80 (včetně DPH). Dále dojde k zaúčtování poměrné části akontace do nákladů. Na konci roku sníží účet 753 – *Závazky z leasingu* o částku 1 993 284 Kč.

Tab. 4.8 Účtování o finančním leasingu v roce 2012

Účetní operace	Částka (v Kč)	MD	D
1. Platba řádných splátek (1. – 12. měsíc)	1 993 284	518	
DPH (20 %)	398 656,80	343	
Platba celkem	2 391 940,80		221
2. Převod poměrné části první zvýšené splátky do nákladů (1. – 12. měsíc)	193 800	518	381
3. Podrozvahová evidence – snížení závazku o uhrazené splátky	1 993 284	753	-

Zdroj: vlastní zpracování

Rok 2013

V roce 2013 zaplatí nájemce 12 měsíčních splátek ve výši 2 391 940,8 (včetně DPH). Opět dojde k zaúčtování poměrné části akontace do nákladů. Na konci roku sníží účet 753 – *Závazky z leasingu* o částku 1 993 284 Kč.

Tab. 4.9 Účtování o finančním leasingu v roce 2013

Účetní operace	Částka (v Kč)	MD	D
1. Platba řádných splátek (1. – 12. měsíc)	1 993 284	518	
DPH (20 %)	398 656,80	343	
Platba celkem	2 391 940,80		221
2. Převod poměrné části první zvýšené splátky do nákladů (1. – 12. měsíc)	193 800	518	381
3. Podrozvahová evidence – snížení závazku o uhrazené splátky	1 993 284	753	-

Zdroj: vlastní zpracování

Rok 2014

V roce 2014 zaplatí nájemce 12 měsíčních splátek ve výši 2 391 940,8 (včetně DPH). Poté dojde k zaúčtování poměrné části akontace do nákladů. Na konci roku sníží účet 753 – *Závazky z leasingu* o částku 1 993 284 Kč.

Tab. 4.10 Účtování o finančním leasingu v roce 2014

Účetní operace	Částka (v Kč)	MD	D
1. Platba řádných splátek (1. – 12. měsíc)	1 993 284	518	
DPH (20 %)	398 656,80	343	
Platba celkem	2 391 940,80		221
2. Převod poměrné části první zvýšené splátky do nákladů (1. – 12. měsíc)	193 800	518	381
3. Podrozvahová evidence – snížení závazku o uhrazené splátky	1 993 284	753	-

Zdroj: vlastní zpracování

2015

V roce 2015 zaplatí nájemce 12 měsíčních splátek ve výši 2 391 940,80 Kč (včetně DPH). Opět bude zaúčtována poměrná část akontace do nákladů. Dále nájemce naposledy sníží účet 753 – *Závazky z leasingu* o částku 1 993 284 Kč. Na konci roku bude tento účet vynulován.

V tomto roce leasingová smlouva končí, takže firma vyřadí stroj z podrozvahové evidence a dojde k jeho odkoupení nájemcem. Odkupní cena je výši 1 000 Kč (bez DPH). Stroj přechází do vlastnictví firmy, tudíž nakonec dojde k zaúčtování o jeho zařazení do užívání.

Tab. 4.11 Účtování o finančním leasingu v roce 2015

Účetní operace	Částka (v Kč)	MD	D
1. Platba řádných splátek (1. – 12. měsíc)	1 993 284	518	
DPH (20 %)	398 656,80	343	
Platba celkem	2 391 940,80		221
2. Převod poměrné části první zvýšené splátky do nákladů (1. – 12. měsíc)	193 800	518	381
3. Podrozvahová evidence – snížení závazku o uhrazené splátky	1 993 284	-	753
4. Vyřazení stroje z podrozvahové evidence	10 935 420	-	752
5. Odkoupení stroje	1 000	042	
DPH (20 %)	200	343	
Odkupní cena celkem	1 200		221
6. Zařazení stroje do užívání	1 000	022	042

Zdroj: vlastní zpracování

Zaplacenou první zvýšenou splátku musíme časově rozlišit, tedy postupně převést její poměrnou část do nákladů. Měsíční podíl akontace je 16 150 Kč. V tabulce 4.12 můžete vidět, jaké jsou skutečné výdaje a daňově uznatelné výdaje v jednotlivých letech.

Tab. 4.12 Daňově uznatelné náklady u finančního leasingu

Rok	Skutečné výdaje (v Kč)	Výpočet	Daňově uznatelné náklady (v Kč)
2011	2 962 284	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 166\,107)$	2 187 084
2012	1 993 284	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 166\,107)$	2 187 084
2013	1 993 284	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 166\,107)$	2 187 084
2014	1 993 284	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 166\,107)$	2 187 084
2015	1 993 284	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 166\,107)$	2 187 084
Celkem	10 935 420		10 935 420

Zdroj: vlastní zpracování

Operativní leasing

U operativního leasingu se účtuje podobným způsobem jako u finančního. Proto zde bude shrnuto pouze to nejdůležitější. Taktéž musíme účtovat o skutečnostech do období, se kterým věcně a časově souvisejí. Stroj opětovně firma provede na podrozvahovém účtu. Na účtu 752 bude nájemce vést najatý majetek. Na účtu 753 bude evidovat závazky z finančního leasingu. U operativního leasingu se vždy účtuje o DPH v jednotlivých splátkách. Časové rozlišení splátek také nebude potřeba nebo probíhají pravidelně ve stejné měsíční výši. Jejich zaúčtování se provede jednoduše pomocí nákladového účtu 518 – *Ostatní služby*. K časovému rozlišení dojde pouze u akontace pomocí účtu 381 – *Náklady příštích období*.

Tabulka 4.13 uvádí účtování v prvním roce. Firma zaúčtuje stroj do podrozvahové evidence. Dále úhradu první zvýšené splátky, ve výši 1 162 800 Kč včetně DPH. Pak provede zaúčtování úhrady řádných splátek ve výši 1 955 260,80 Kč ročně (včetně DPH). Poté dojde k zachycení poměrné části první zvýšené splátky do nákladů ve výši 193 800 Kč (za rok). Na konec firma sníží účet 753 o uhrazené splátky. Účtování v dalších letech proběhne stejným způsobem.

Tab. 4.13 Účtování operativního leasingu v prvním roce

Účetní operace	Částka	MD	D
1. Zaúčtování stroje do podrozvahové evidence	9 115 920	752	-
2. Úhrada akontace z BÚ	969 000	381	
DPH (20 %)	193 800	343	
Úhrada celkem	1 162 800		221
3. Platba řádných splátek (1. – 12. měsíc)	1 629 384	518	
DPH (20 %)	325 876,80	343	
Platba celkem	1 955 260,80		221
4. Převod poměrné části první zvýšené splátky do nákladů (1. – 12. měsíc)	193 800	518	381
5. Podrozvahová evidence – snížení závazku o uhrazené splátky	2 598 384	753	-

Zdroj: vlastní zpracování

Na konci roku 2015 bude opět účet 753 – *Závazek z operativního leasingu* vynulován (viz Schéma 4.1).

Schéma 4.1 Účtování na účtu 753 – Závazek z OL

753 – Podrozvahová evidence			
MD	(Závazek z OL)	D	
		PS	9 115 920
1. rok	2 598 384		
2. rok	1 629 384		
3. rok	1 629 384		
4. rok	1 629 384		
5. rok	1 629 384		
konečný stav = 0			

Zdroj: vlastní zpracování

U operativního leasingu je akontace ve stejné výši jako u finančního (969 000 Kč.) Měsíční podíl je 16 150 Kč. V tabulce 4.14 můžete opět vidět, jaké jsou skutečné výdaje a daňově uznatelné náklady v jednotlivých letech u operativního leasingu.

Tab. 4.14 Daňově uznatelné náklady u operativního leasingu

Rok	Skutečné výdaje (v Kč)	Výpočet	Daňově uznatelné náklady (v Kč)
2011	2 598 384	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 135\,782)$	1 823 184
2012	1 629 384	$(12 \cdot 16\,000) + (12 \cdot 135\,782)$	1 823 184
2013	1 629 384	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 135\,782)$	1 823 184
2014	1 629 384	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 135\,782)$	1 823 184
2015	1 629 384	$(12 \cdot 16\,150) + (12 \cdot 135\,782)$	1 823 184
Celkem	9 115 920		9 115 920

Zdroj: vlastní zpracování

Z teoretického hlediska se dá říct, že účtování o finančním leasingu je administrativně náročnější. Důvodem je, že nájemce si platí opravy a údržbu na své

náklady a tedy přibývá nutnost o těchto nákladech účtovat. Naopak u operativního leasingu jsou tyto výdaje zahrnuty v ceně leasingu.

V modelovém příkladě je třeba brát v úvahu, co již bylo zmíněno, že u velkých strojů a zařízení jsou náklady na opravy případně jiné náklady špatně předvídatelné. Z toho důvodu si i u operativního leasingu tyto výdaje firma hradí sama. Na základě zmíněných informací se účetnictví, při pořízení stroje společností XYZ, vede téměř stejným způsobem u obou typů leasingu.

Finanční leasing se od operativního leasingu liší ukončením leasingové smlouvy, neboť u finančního leasingu je smlouva ukončena odkupem, tudíž se účtuje ještě o odkoupení předmětu. Nicméně ani u operativního leasingu není úplně vyloučen odkup, neboť IKB Leasing s.r.o. tuhle možnost po ukončení smlouvy nabízí.

Pro menší administrativu v účtování, je lepší ve smlouvě o finančním leasingu ujednat povinnost odkoupit předmět pronájmu. V tom případě by nájemce odvedl daň jednorázově z celé leasingové ceny a u ostatních splátek už by o DPH neúčtoval.

4.4.3 Porovnání obou typů leasingu z daňového pohledu

a) Daňová znatelnost splátek nájemného

Finanční leasing

Firma, aby si mohla uznat nájemné u finančního leasingu do daňově uznatelných nákladů, je povinna splnit tři následující předpoklady:

1. délka pronájmu se musí shodovat s dobou odpisování předmětu. V našem případě je tato podmínka splněna, neboť délka smlouvy je nastavena na 5 let, čímž se shoduje s délkou odpisování stroje (2. odpisová skupina),
2. po skončení finančního leasingu se musí stroj zahrnout do obchodního majetku,
3. kupní cena nesmí být vyšší než zůstatková cena vypočtená rovnoměrným odpisem ze vstupní ceny předmětu.

Vybraný stroj je zařazený do 2. odpisové skupiny, tudíž bude odepisován 5 let. Vstupní cena je 9 690 000 Kč. Roční odpisová sazba je v prvním roce 11, v dalších letech 22,25. Rovnoměrné odpisování hmotného majetku upravuje § 31 zákona o daních z příjmů.

Vzorec pro výpočet rovnoměrných odpisů je:

$$\text{odpis} = \frac{\text{vstupní cena} \cdot \text{odpisová sazba}}{100} \quad (4.2)$$

Tab. 4.15 Výpočet zůstatkové ceny

Rok	Výše odpisu (v Kč)	Oprávky ²³ (v Kč)	Zůstatková cena ²⁴ (v Kč)
2011	1 065 900	1 065 900	8 624 100
2012	2 156 025	3 221 925	6 468 075
2013	2 156 025	5 377 950	4 312 050
2014	2 156 025	7 533 975	2 156 025
2015	2 156 025	9 690 000	0

Zdroj: vlastní zpracování

Tady třetí podmínka neplatí, neboť je stroj po skončení finančního leasingu zcela odepsán. Kupní cena (1000 Kč bez DPH) je ve shodě se ZDP, protože zůstatková cena stroje je po skončení finančního leasingu nulová a z toho vyplývá, že kupní cena může být stanovena leasingovou společností na libovolné úrovni (viz § 24/4 ZDP).

Pro uznání nájemného jako daňově účinný náklad nesmí být opomenuta povinnost časově rozlišovat nájemné. Pokud by byl dodržen náš návrh o účtování finančního leasingu z kapitoly 4.4.2, byla by i tahle podmínka dodržena.

Operativní leasing

U operativního leasingu lze nájemné uznat jako daňově účinný náklad v každém případě. Naše fiktivní firma „XYZ“, jelikož vede účetnictví, musí nájemné časově rozlišovat.

Jak už bylo poznamenáno v kapitole 4.4.1, leasingová společnost IKB Leasing s.r.o. poskytuje tři možnosti při řádném ukončení smlouvy (prodloužení smlouvy, navrácení předmětu, odkoupení předmětu). Při případném odkoupení stroje je jeho

²³ Oprávky = suma odpisů v jednotlivých letech

²⁴ Zůstatková cena = vstupní cena - oprávky

kupní cenou vykalkulovaná zůstatková hodnota. Musí však být dodržena podmínka, že výše kupní ceny musí být stejná nebo vyšší než zůstatková cena při rovnoměrném odpisování. Tahle podmínka je splněna, protože kupní cena je vyšší než zůstatková hodnota stroje.

$$1\,938\,000 \text{ Kč (Kupní cena)} > 0 \text{ Kč (ZC při rovnoměrném odpisování)}$$

Z pohledu daňového se jeví jako **výhodnější** způsob financování jednoznačně **operativní leasing**, kde nájemné si firma může uznat jako daňově účinný náklad vždy. Naopak u finančního leasingu je třeba splnit tři podmínky.

b) Daňová úspora

Jestliže jsou u finančního leasingu dodrženy podmínky (u operativního leasingu vždy), firma si zahrne splátky nájemného do daňově uznatelných nákladů. Tedy si o zaplacené nájemné sníží daňový základ a tím i konečnou výši daně. Vzniká tak daňová úspora (daňový štít). Je jasné, že čím vyšší je splátka nájemného, tedy náklad u leasingu, tím více si firma sníží daňový základ a její daňová úspora bude vyšší.

Daňovou úsporu můžeme spočítat podle následujícího vzorce:

$$\text{Daňová úspora} = (\text{PČN} + \text{poměrná část MLS}) \cdot \text{DS} \quad (4.3)$$

PČN = poměrná část nájemného

MLS = mimořádná leasingová splátka

DS = daňová sazba (v %)

Zdroj: [10]

V tabulce 4.16 a tabulce 4.17 uvádím výpočty výdajů na leasing po odečtení daňové úspory. Pod dobu trvání leasingu budeme předpokládat daňovou sazbu 19 %.

Tab. 4.16 Daňový štít u finančního leasingu (v Kč)

Rok	PČN ²⁵	Daňová úspora ²⁶	Výdaj na leasing po zdanění ²⁷
1	2 187 084	415 545,96	1 771 538,04
2	2 187 084	415 545,96	1 771 538,04
3	2 187 084	415 545,96	1 771 538,04
4	2 187 084	415 545,96	1 771 538,04
5	2 187 084	415 545,96	1 771 538,04
Celkem	10 935 420	2 077 729,80	8 857 690,20

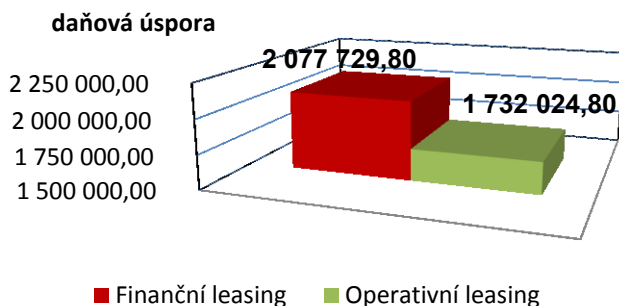
Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.17 Daňový štít u operativního leasingu (v Kč)

Rok	PČN	Daňová úspora	Výdaj na leasing po zdanění
1	1 823 184	346 404,96	1 476 779,04
2	1 823 184	346 404,96	1 476 779,04
3	1 823 184	346 404,96	1 476 779,04
4	1 823 184	346 404,96	1 476 779,04
5	1 823 184	346 404,96	1 476 779,04
Celkem	9 115 920	1 732 024,80	7 383 895,20

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.2 Komparace daňového štítu u finančního a operativního leasingu

²⁵ PČN = Poměrná část nájemného

²⁶ Daňová úspora = 19 % · PČN

²⁷ Výdaje na leasing po zdanění = PČN – daňová úspora

Z grafu 4.2 vyplývá, že daňová úspora u finančního leasingu je vyšší než u operativního. Je to zřejmé, neboť jsou u něho vyšší měsíční splátky. Tedy z důvodu vyššího snížení základu daně a následně nižší daňové povinnosti je **výhodnější využít finanční leasing.**

c) Současná hodnota plateb

U leasingu, jako u dlouhodobého financování, musíme vzít v úvahu i faktor času. Časová hodnota peněz se v čase mění, tzn., že když zaplatíme nějakou částku dnes, má zcela jinou hodnotu než například za dva roky. Současná hodnota v podstatě představuje souhrn všech vynaložených výdajů na leasing diskontovaných k danému datu.

Současná hodnota leasingových plateb se vypočítá:

$$\text{Současná hodnota} = \frac{\text{Leasingová splátka}}{(1 + i)^n} \quad (4.4)$$

i = úroková míra

n = počet plateb

Zdroj: [10]

Úrokovou míru známe (u obou typů leasingu je 2,46 % p. m). Diskontováno bude všech 60 leasingových splátek. Výpočet diskontu u jednotlivých leasingových splátek je uveden v Příloze č. 2.

Diskont první leasingové splátky u finančního leasingu:

$$\text{Současná hodnota} = \frac{166\,107}{(1 + 0,00205)^0} = 166\,107 \text{ Kč}$$

Diskont první leasingové splátky u operativního leasingu:

$$\text{Současná hodnota} = \frac{135\,782}{(1 + 0,00205)^0} = 135\,782 \text{ Kč}$$

Současná hodnota leasingových plateb u **finančního leasingu** je ve výši **9 388 046 Kč** (viz příloha č. 2), kterou zjistíme jako součet všech diskontovaných leasingových plateb. Současná hodnota leasingových plateb u **operativního leasingu** je **7 674 136 Kč**.

4.4.4 Porovnání obou typů leasingu z pohledu daně z přidané hodnoty

V roce 2011 a 2012 je sazba daně 20 %. Budeme pracovat se stejnou výší sazby po celou dobu trvání leasingové smlouvy. Leasingové splátky se platí vždy předem, a to k 10. dni každého kalendářního měsíce.

Finanční leasing

IKB leasing s.r.o. ujednává ve smlouvách o finančním leasingu právo odkoupení předmětu po skončení leasingu. Tedy DPH neodvádí jednorázově na začátku, ale postupně z jednotlivých splátek.

Na základě zvláštního ujednání je splátka pojištění součástí leasingové splátky (z ní se pak počítá a odvádí DPH). Tedy základ pro výpočet DPH je 166 107 Kč (leasingová splátka 162 877 Kč a pojištění je 3 230 Kč).

U finančního leasingu je celková výše splátek a akontace 13 122 504 Kč (včetně DPH). Jelikož firma „XYZ“ je plátcem DPH, má za pět let trvání leasingu nárok na odpočet v celkové výši 2 187 084 Kč. Finanční leasing tedy bude firmu stát **10 935 420 Kč**. V tabulce 4.18 je uvedeno DPH u jednotlivých splátek včetně počáteční akontace.

Tab. 4.18 Výpočet DPH u finančního leasingu (v Kč)

	Datum	Základ DPH	DPH	Celkem
Akontace	10. 1. 2011	969 000	193 800	1 162 800
1. splátka	10. 1. 2011	166 107	33 221,40	199 328,40
2. splátka	10. 2. 2011	166 107	33 221,40	199 328,40
-				
39. splátka	10. 3. 2013	166 107	33 221,40	199 328,40
40. splátka	10. 4. 2013	166 107	33 221,40	199 328,40
-				
49. splátka	10. 1. 2014	166 107	33 221,40	199 328,40
50. splátka	10. 2. 2014	166 107	33 221,40	199 328,40
-				
59. splátka	10. 11. 2015	166 107	33 221,40	199 328,40
60. splátka	10. 12. 2015	166 107	33 221,40	199 328,40
Celkem		10 935 420	2 187 084	13 122 504

Zdroj: vlastní zpracování

Operativní leasing

Základ pro výpočet DPH je 135 782 Kč (leasingová splátka 132 552 Kč a pojištění je 3 230 Kč).

U operativního leasingu je celková výše splátek a první zvýšené splátky 10 939 104 Kč včetně DPH. V tomhle případě celková suma, na kterou si firma může uplatnit nárok na odpočet na základě daňového dokladu, činí 1 823 184 Kč. Operativní leasing tedy bude firmu stát **9 115 920 Kč**. V tabulce 4.19 je uvedeno DPH u jednotlivých splátek včetně počáteční akontace.

Tab. 4.19 Výpočet DPH u operativního leasingu (v Kč)

	Datum	Základ DPH	DPH	Celkem
Akontace	10. 1. 2011	969 000	193 800	1 162 800
1. splátka	10. 1. 2011	135 782	27 156,40	162 938,40
2. splátka	10. 2. 2011	135 782	27 156,40	162 938,40
-				
39. splátka	10. 3. 2013	135 782	27 156,40	162 938,40
40. splátka	10. 4. 2013	135 782	27 156,40	162 938,40
-				
49. splátka	10. 1. 2014	135 782	27 156,40	162 938,40
50. splátka	10. 2. 2014	135 782	27 156,40	162 938,40
-				
59. splátka	10. 11. 2015	135 782	27 156,40	162 938,40
60. splátka	10. 12. 2015	135 782	27 156,40	162 938,40
Celkem		9 115 920	1 823 184	10 939 104

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska DPH u finančního leasingu je výhodnější nastavit ve smlouvě právo odkoupení předmětu, tím pádem firma nemusí odvádět DPH jednorázově z celkové ceny leasingu, což by mohlo mít negativní vliv na cash flow firmy. Jestliže tohle bude dodrženo, firma bude platit DPH (u finančního i operativního leasingu) postupně v jednotlivých splátkách.

5 Závěr

Pořízení strojů a zařízení do firmy představuje značně významnou položku rozpočtu, neboť velká většina z nich dosahuje hodnoty i několik miliónů korun. I velké firmy posuzují, zda je pro jejich cash flow příhodné vložit do těchto strojů a zařízení finanční obnos jednorázově. Leasing je právě jednou z možností, jak se vyhnout této jednorázové investici.

Mezi základ druhy leasingu patří finanční a operativní leasing. Zásadní rozdíl mezi nimi je v délce leasingové smlouvy. U operativního leasingu může být délka leasingové smlouvy libovolná, kdežto naopak u finančního leasingu musí být (pro uznání nájemného do daňových nákladů) shodná s dobou odpisování.

Operativní leasing je výhodný především pro firmy, které nemají zájem po skončení leasingu převzít stroj do svého vlastnictví. Jelikož jde v podstatě o formu pronájmu, klienti platí nižší splátky než u klasického finančního leasingu. Na druhou stranu finanční leasing volí především ty firmy, jež mají zájem po skončení leasingové transakce stroj vlastnit.

V praxi, co se týká velkých strojů financovaných leasingem (jako v modelovém příkladě), si firmy údržbu a opravy hradí na své náklady u obou zmíněných forem leasingu. Stroj musí být také pojištěn, ale je na klientovi, zda si sjedná pojištění sám nebo prostřednictvím leasingové společnosti.

Z hlediska výše leasingové splátky vyšel výhodnější operativní leasing, ale ne vždy je pro firmu zvolit nižší splátky lepší varianta. Podnikatelé si mohou díky vyšším nákladům snížit základ daně a tím neplatit vysoké daně.

U operativního leasingu do splátek vstupuje pouze rozdíl mezi pořizovací a kalkulovanou zůstatkovou hodnotou, proto v praktické aplikaci vyšly splátky u operativního leasingu nižší. Ve většině případů operativní leasing je po ukončení smlouvy navrácen leasingové společnosti. IKB Leasing, u pořízení strojního zařízení, nabízí i možnost odkupu předmětu po skončení leasingové smlouvy. Ze získaných informací od leasingové společnosti vyplývá, že tuto možnost využívá většina nájemců.

Při rozhodování mezi finančním a operativním leasingem je důležité, aby si firma ujasnila, zda má zájem po ukončení smlouvy převzít stroj do vlastnictví či nikoliv. Pokud to před uzavřením smlouvy nemá ujasněné, je určitě lepší uzavřít smlouvu o operativním leasingu, protože finanční leasing navrácení předmětu leasingové společnosti neumožňuje. Ovšem v případě, že se firma rozhodne stroj po skončení operativního leasingu odkoupit, je potom nutno počítat s úhradou zůstatkové hodnoty stroje. Jestliže firma nemá k dispozici dostatečně velký finanční obnos, leasingová společnost nabídne splacení zůstatkové hodnoty formou měsíčních splátek.

Nelze říct, že na základě mých výpočtů lze odvodit obecnou platnost pro všechny komodity financované leasingem. Leasingové společnosti mají jiné požadavky, co se týče nastavení leasingové smlouvy. Ke každému zákazníkovi přistupují subjektivně, na základě jeho současné finanční situace a jeho konkrétním požadavkům. Nýbrž na základě získaných informací od leasingové společnosti IKB Leasing, co se týká strojů a zařízení, je ve většině případů výhodnější operativní leasing. Je totiž výrazně flexibilnější při nastavení leasingové smlouvy, tzn. její délky a následného ukončení.

Cílem bakalářské práce bylo přiblížit rozdíly mezi finančním a operativním leasingem (viz kapitola 3) a jejich vzájemná komparace v praktické aplikaci (viz kapitola 4). Vytýčený cíl práce byl naplněn.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

- [1] BENDA, Václav. *Leasing v praxi: právní, účetní a daňové postupy včetně příkladů*. 3. vyd. Praha: Polygon, 2006. 383 s. ISBN 80-7273-132-7.
- [2] BREALEY, Richard a C. Stewart. *Principles of corporate finance*. 7. vyd. Boston: McGraw-Hill/Irwin, 2003, 1071 s. ISBN 0-07-115144-3.
- [3] DOUBRAVA, Martin. *Leasingová smlouva: tuzemská i mezinárodní*. Praha: LINDE nakladatelství s.r.o., 2003. 94 s. ISBN 80-86131-47-5.
- [4] JINDROVÁ, Blanka. *Leasing - praktický průvodce*. 2. vyd. Praha: Grada, 2001. 112 s. ISBN 80-247-0036-0.
- [5] NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: Moderní metody a trendy*. Praha: Grada, 2010. 204 s. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [6] POLOUČEK, Stanislav. *Bankovnictví*. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 716 s. ISBN 80-717-9462-7.
- [7] PULZ, Jiří a kolektiv. *Leasing v teorii a praxi*. Praha: Grada, 1993. 302 s. ISBN 80-7169-021-X.
- [8] PULZ, Jiří. *Výkladový slovník leasingu*. 1.vyd. Praha: Grada, 1995. 157 s. ISBN 80-7169-093-7.
- [9] KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, katedra účetnictví, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.
- [10] VALACH, Josef a kolektiv. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 3.vyd. Praha: Ekopress, 2010. 513 s. ISBN 978-80-86929-71-2.

[11] VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi: praktický průvodce*. 4. vyd. Praha: Grada, 2009. 128 s. ISBN 978-80-247-2923-7.

[12] VYCHOPĚŇ, Jiří. *Finanční leasing z účetního a daňového pohledu*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, Praha. 2011. 230 s. ISBN 978-80-7357-590-8.

Elektronické publikace

[13] ČLFA se představuje [online]. [8. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php>

[14] Zprávy o stavu a vývoji nebankovního leasingového, úvěrového a factoringového trhu v ČR [online]. [3. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=64>

[15] Vývoj leasingového trhu v ČR [online]. [1. 12. 2012]. Dostupné z: <http://www.mmspektrum.com/clanek/vyvoj-leasingoveho-trhu-v-cr.html>

[16] DPH u leasingu se řídí novými pravidly [online]. [12. 12. 2012]. Dostupné z: <http://www.mmspektrum.com/clanek/vyvoj-leasingoveho-trhu-v-cr.html>

[17] Leasing přichází o svou největší výhodu [online]. [20. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/zivnosti/39066-leasing-prichazi-o-svou-nejvetsi-vyhodu>

[18] Kdy je finanční leasing výhodný [online]. [20. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/kdy-je-financni-leasing-vyhodny>

[19] DPH není nikdy dost aneb shrnutí legislativních změn [online]. [25. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/dph-neni-nikdy-dost-shrnuti-legislativnich-zmen>

[20] Změny v leasingu od 2009 [online]. [10. 2. 2012]. Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/zmeny-v-leasingu-od-2009>

[21] *Jak funguje operativní leasing* [online]. [15. 1. 2012]. Dostupné z:
<http://www.penize.cz/15671-jak-funguje-operativni-leasing>

[22] *Daňové dopady u finančního a operativního leasingu* [online]. [22. 2. 2012].
Dostupné z:
<http://finexpert.e15.cz/danove-dopady-u-financniho-a-operativniho-leasingu>

Zákony a vyhlášky ve znění pozdějších předpisů

[23] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění

[24] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění

[25] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění

[26] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění

Seznam zkratek

ZDP	Zákon o daních z příjmů
DPH	daň z přidané hodnoty
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ČNB	Česká národní banka
FO	fyzická osoba
MD	má dáti
D	dal
ČLFA	Česká leasingová a finanční asociace
BÚ	bankovní účet
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
p. a.	za rok
ČSFR	Československá federativní republika
ZH	zůstatková hodnota
OL	operativní leasing
FL	finanční leasing
CCL	celková cena leasingu
PC	pořizovací cena
FO	fyzická osoba
1. ZS	první zvýšená splátka
LS	leasingová splátka
KC	kupní cena
Smp	měsíční splátka na začátku měsíce
u	% úroku z úvěru na refinancování
m	leasingová marže
n	počet let trvání leasingu
PČN	poměrná část nájemného
MLS	mimořádná leasingová splátka
DS	daňová sazba
i	úroková míra

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10.5.2012.....

.....*Žilhera Panta*.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1	Použité účty při účtování o leasingu
Příloha č. 2	Výpočet současné hodnoty leasingový plateb u finančního a operativního leasingu
Příloha č. 3	Vzor leasingové smlouvy s IKB Leasing s.r.o. (finanční leasing)
Příloha č. 4	Vzor leasingové smlouvy s IKB Leasing s.r.o. (operativní leasing)